

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 127, ЧИСЛО 22, П'ЯТНИЦЯ, 29 ТРАВНЯ 2020 РОКУ

1893

Vol. 127, No. 22, FRIDAY, MAY 29, 2020

\$2.00

Коронавірус: карантин в Україні слабшає Рік президентства Зеленського був темою пресконференції

• Станом на ранок 27 травня у світі підтверджено 5,684,803 випадки коронавірусу, 2,430,603 особи одужали та 352,225 загинули.

• Станом на 27 травня в Україні підтвердили 21,905 випадків коронавірусної інфекції. Загалом за час спалаху в Україні одужали 7,995 людей, 658 пацієнтів померли.

• Станом на 27 травня сім областей України не відповідають усім необхідним критеріям для послаблення протиепідемічних заходів. Про це свідчать дані Міністерства охорони здоров'я. Покищо не готові до послаблення карантину Волинська, Донецька, Закарпатська, Луганська, Львівська, Рівненська та Чернівецька області. Неможливість переходити на наступний етап зняття карантинних обмежень у цих областях пояснюється загальною кількістю нових випадків за останні сім днів на 100 тис. населення, великою завантаженистю у медичних закладах та низьким охопленням населення тестуванням на коронавірус. Як повідомлялося, Кабінет Міністрів 20 травня ухвалив рішення про перехід на адаптивну модель карантину з 22 травня до 22 червня.

• „Укрзалізниця” відкрила продаж квитків на перші напрямки по Україні, поїзди почнуть курсувати з 1 червня, а залізничні каси працюва-

тимуть з 27 травня. Наразі через онлайн-сервіси вже можна придбати квитки з Києва на п'ять поїздів „Інтерсіті+”, а саме до Харкова, Одеси, Костянтинівки, Кривого Рогу. „Укрзалізниця” не підніматиме ціни на квитки після карантину. З 1 червня можна придбати квитки одразу за 90 днів до дати відправлення, а не за 45-60, як було раніше. Належні норми безпеки залишаються в пріоритеті. Це масочний режим, температурна контролі працівників і пасажирів, дезінфекція вагонів до та після кожного рейсу.

• З поступовим послабленням карантину уряд пішов назустріч працюючим батькам і дозволив з 25 травня поступово відкривати дитячі садочки у тих регіонах, де епідситуація спокійна. До дитсадків не впускати дітей та працівників із температурою вище 37.2 градуса – при вході до закладу дошкільної освіти працівники та діти мають проходити температурну контролі. Також дітям вимірюватимуть температуру протягом дня – щонайменше раз на чотири години. Дітей, у яких температура тіла вища за 37.2 та тих, у кого є симптоми гострого респіраторного захворювання, мають ізолювати та повідомити про це медпрацівника і батьків.

„Укрінформ”

Пресконференція Президента України Володимира Зеленського біля Маріїнського палацу в Києві. (Фото: Геннадій Мінченко, Прес-служба Президента України)

Владислав Обух
„Укрінформ”

КИЇВ. – 20 травня біля Маріїнського палацу відбулась пресконференція Президента України Володимира Зеленського. На відміну від попереднього спілкування В. Зеленського з представниками українських та закордонних засобів масової інформації 11 жовтня 2019 року,

коли майже 14-годинний пресмарафон побив світовий рекорд тривалості, цього разу організатори і учасники заходу жодних рекордних амбіцій не мали.

Головне – атмосфера спілкування (захід відбувався просто неба, іноді під дощем, із дотриманням дистанції та інших вимог епідбезпеки) і зміст розмови. За понад три години спілкування з журналістами президент відповів на кілька десятків запитань, що стосувалися найактуальніших для України проблем – зокрема, війни і миру, протидії коронавірусу, шляхів протистояння економічній кризі та подолання бідності, кадрових призначень, розслідування резонансних злочинів і непростих відносин влади із політичними опонентами та українським олігархатом.

Про боротьбу з коронавірусом і послаблення карантину

У 15 областях повністю виплатили надбавки за березень у 300 відс. посадових окладів медикам, котрі перебувають на передовій боротьби із коронавірусом. У цьому запевнив глава держави, відповідаючи на перші запитання журналістів. Затримки із виплатами В. Зеленський пояснив технічними причинами. Адже необхідні кошти держава перерахувала на місця понад місяць тому.

Президент підтвердив, що з 22 травня в Україні запрацює міський та приміський транспорт. З 25 травня відкриють дитячі садки. Водночас,

У Ватикані знайдено документ, який може допомогти визнанню Андрея Шептицького Праведником світу

Еспресо TV

Напередодні коронавірусного карантину Ватикан відкрив архіви папи Пія XII періоду з 2 березня 1939 року по 9 жовтня 1958 року, тобто під час Другої світової війни і Голокосту.

Німецькі дослідники скористалися наявною у них тоді короткою можливістю і, як тепер виявилось, знайшли лист Митрополита Андрея Шептицького від серпня 1942 року з характеристикою німецького режиму як „відверто диявольського”, що в умовах нацистської окупації було тяжким злочином – така відвертість формулювань наражала митрополита на смертельну небезпеку. Про це із посиланням на Zbruś передає Еспресо.TV.

У листі до папи Митрополит Андрей Шептицький повідомляв Вати-

Митрополит Андрей Шептицький (Фото: Ukrainian Jewish Encounter)

кан про жакливі злочини нацистів, зокрема винищення сотень тисяч євреїв. Через місяць американські дипломати передали папі секретну доповідь про масові вбивства євреїв з Варшавського гетто. У ньому було зазначено, що близько 100 тис. осіб було вбито у Варшаві та її околицях, і додавалося, що ще 50 тис. людей були вбиті у Львові в окупованій німцями Україні. Доповідь базувалася на інформації, отриманій із женецького відділення Єврейського агентства для Палестини.

Вашінгтон хотів знати, чи може Ватикан підтвердити це зі своїх власних джерел. Але Ватикан заявив Вашінгтонові, що підтвердити не може. Підставою для цієї негативної відповіді, як повідомив німецький дослідник Губерт Вольф гамбурзько-

(Закінчення на стор. 4)

(Закінчення на стор. 10)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Назвали найкращі для експорту країни

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ (МЗС) України 22 травня визначило 10 країн, які є найбільш бажаними для українських експортерів, щоб відкривати нові ринки, збільшувати торгівлю українськими товарами за кордоном. До цієї десятки увійшли Бразилія, Об'єднані Арабські Емірати, Етіопія, Індія, Китай, Казахстан, Чиле, Катар, Узбекистан та Канада. У цих та інших привабливих для експорту країнах економічні відділи закордонних дипломатичних установ працюватимуть як команди з розвитку торгівлі та інвестицій. МЗС також створюватиме додаткові можливості торгівлі з Німеччиною, Туреччиною, Ізраїлем, Білоруссю та Молдовою. У першому кварталі цього року найбільшим торговельним партнером України за обсягом торгівлі товарами залишається Європейський Союз (10.6 млрд. дол.), а серед окремих країн – Китай (3.2 млрд. дол.). За обсягом експорту товарів за цей період – ЄС (4.8 млрд. дол.) та Китай (1.3 млрд. дол.). (Урядовий портал)

■ Створено платформу звільнення політв'язнів

КИЇВ. – Протягом останнього року Україні вдалося провести три успішні етапи звільнення утримуваних осіб та повернути з російських в'язниць понад 130 громадян України. Усе ж звільнення незаконно утримуваних Росією з політичних мотивів громадян України і надалі залишається актуальним, насамперед у контексті триваючих репресивних практик на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, а також на території самої Росії. Міністерство закордонних справ України 22 травня ініціювало запуск Платформи з координації міжнародних зусиль для звільнення незаконно утримуваних Росією з політичних мотивів громадян України. Платформа не підмінятиме діяльність інших органів державної влади. Це майданчик для обговорення та погодження дій, результатом яких має стати посилення міжнародного тиску на Росію з метою звільнення усіх незаконно утримуваних громадян України. (Урядовий портал)

■ Національний корпус протестує

КИЇВ. – Активісти Національного корпусу 23 травня влаштували акцію під стінами офісу партії „Опозиційна платформа за життя” (ОПЗЖ) з факелами і димовими шашками в День героїв, щоб нагадати, що в країні відбувається реванш проросійських сил. Активісти закликали Службу безпеки України та інші органи влади вжити заходів через „державну зраду” партії, керівники якої їздили на переговори з російською владою до Росії. Поліція затримала 17 осіб. (BBC)

■ Про передання Києво-Печерської Лаври

КИЇВ. – 22 травня Президент України Володимир Зеленський відповів на петицію з вимогою вивести Києво-Печерську Лавру з оренди Української Православної Церкви, яка перебуває в єдності з Московським Патріархатом, і передати її у використання Православній Церкві України. За словами В. Зеленського, питання перебуває в компетенції Кабінету Міністрів, який здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону. Петиція набрала необхідні для розгляду 25 тис. голосів у квітні. (Радіо Свобода)

■ „Кримська конференція” в ООН

НЮ-ЙОРК. – Росія 21 травня скликала неформальне засідання Ради безпеки ООН щодо ситуації в Криму, анонсувавши також участь у відеоконференції жителів півострова. На засіданні виступили заступник голови підконтрольного Росії Духовного управління мусульман Криму і Севастополя Есадулах Баїров, голова проросійської громадської організації „Українська громада Криму” Анастасія Гридчина, колишній керівник російського державного каналу „Міллет”, депутат підконтрольної Кремлю Бахчисарайської міської ради Ервін Мусаєв і ведучий російського телеканалу „Крим 24” Олександр Макар. Українська сторона відмовилася брати участь у заході. Під час конференції посли Франції, Бельгії і Європейського Союзу засудили дії Москви й наголосили, що підтримують територіальну цілісність України. (Радіо Свобода)

АКТУАЛЬНЕ

Путін переписує історію Другої світової війни

Левко Хмельковський

Російські засоби масової інформації з нагоди 75-річчя перемоги над нацизмом у Другій світовій війні повідомили, що Президент Росії Володимир Путін пише статтю, присвячену Другій світовій війні. Про це сказав його прес-секретар Дмитро Песков: „Святкування 75-річчя перемоги триватиме увесь рік, так що він ще має час”.

Неважко передбачити, про що буде ця стаття, зважаючи на попередні заяви В. Путіна, особливо про внесок українців у цю війну. Громадськість уже раніше чула заяви автора про всяку там „наволоч”, „свиней антисемітських” і „моральних вироdkів”, чиї „погані роти” необхідно „заткнути”. Тепер це буде в одному тексті.

Але вже тепер прибічники В. Путіна кинулися „затикати” канали джерела правди про війну. Я скористався повідомленнями незалежного інтернет-видання „Грани.Ру”, заснованого 14 грудня 2000 року. 13 березня 2014 року „Грани.Ру” стали першим в Росії засобом масової інформації, заблокованим за „заклики до участі у несанкціонованих акціях”. До травня 2016 року видання мало адресу: grani.ru, але було примушене покинути зону ru і тепер має новий домен – graniu.org.

Протест проти блокування висловили „Amnesty International”, „Репортери без кордонів”, інші міжнародні організації. Скаргу на блокування прийняв Європейський суд з прав людини.

Ось відголос з Росії на підтримку позиції В. Путіна. З будинку медичного університету 9 травня зняли дві таблиці в пам'ять про про розстріляних полонених поляків, захоронених на цвинтарі „Медное”, а також інших жертв НКВД колишньої Калінінської області. Таблиці зняли на вимогу прокуратури міста Твер. На меморіальному цвинтарі поховані 6,295 поляків, розстріляних НКВД у квітні-травні 1940 року в будівлі Калінінського НКВД, де тепер розташований медичний університет.

Посольство Чеської Республіки в Росії 14 травня

Демонтування таблиць в пам'ять про репресованих в Твері. (Фото: Артем Важенков)

звернулося з заявою про сплундрування пам'ятника чехословацьким легіонерам в Челябінську. 4 травня пам'ятник на братській могилі 262 вояків, поставлений на площі біля залізничного двірця у 2011 році, розбили молотом.

14 травня порушено кримінальну справу проти мешканця міста Балтійська (до 1946 року Пілау) Сергія Дустина, який поклав квіти на могилу німецьких біженців і вояків з затопленого лайнера „Вільгельм Густлофф”. Він заявив, що ці люди стали жертвами злочинної політики розв'язування війн.

Український історик Станіслав Кульчицький назвав недоречною тезу про Другу світову війну, озвучену Президентом Росії В. Путіним в інтерв'ю ТАСС. За його словами, головний посил В. Путіна звучить так: „У нас хочуть відібрати перемогу”.

Історик написав: „Фактично 75-річчя перемоги приватизується сучасною Росією. Але не слід забувати, що війна була світовою, що вона велася на різних континентах, не тільки в Європі. Зусилля, які доклала радянська армія, були, звісно, дуже великими, але тільки на європейському театрі військових дій. Перемога була спільним досягненням всієї антигітлерівської коаліції. Випинання ролі Росії зрозуміло з точки зору Путіна, але це недоречно”.

Економічний вплив пандемії на Україну

GET/ІЕД

БЕРЛІН, КИЇВ. – Економіка України сильно постраждає через пандемію „COVID-19”. Це головний результат нової економічної прогнози від 20 травня Німецької економічної команди (The German Economic Team – GET) у співпраці з Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД), Київ.

Внутрішній валовий продукт (ВВП) скоротиться на 7 відс. у 2020 році в результаті впливу на економіку зовнішніх та внутрішніх шоків. Перед пандемією очікувався приріст ВВП на 3 відс. За песимістичним сценарієм, який передбачає триваліші карантинні заходи в Україні та сильніші зовнішні шоки, економіка зменшиться навіть на 11.2 відс.

Та, незважаючи на сильні шоки, економічний спад буде все ж таки меншим, ніж під час фінансової кризи у 2009 році. Це зумовлено якісною макроекономічною політикою попередніх років, яка збільшила стійкість економіки та створила простір для використання підтримуючих заходів монетарної та фіскальної політики.

Стабільність державних видатків підтримує економіку, незважаючи на зниження податкових надходжень, в той час як Україна вже незабаром має підписати нову угоду з Міжнародним Валютним Фондом (МВФ). Додаткову підтримку для економіки забезпечують зниження облікової став-

ки Національним банком України та гнучкий обмінний курс.

Головні результати дослідження:

- Пандемія „COVID-19” призведе до сильного скорочення ВВП України у 2020 році: У нашому базовому сценарії падіння ВВП складає 7 відс. Це на 10 відсоткових пунктів нижче від рівня ВВП, прогнозованого до пандемії. Жорсткі, але необхідні внутрішні карантинні заходи знижують економічну активність у сфері роздрібної торгівлі, ресторанного бізнесу і транспорту. Обсяги експорту та грошових переказів з-за кордону падають, оскільки інші країни також сильно постраждали від пандемії.

- Різко скорочуються інвестиції, державне споживання стабілізує економіку: у 2020 році інвестиції в економіку України знизяться на значні 11.2 відс. Приватне споживання зменшиться не так сильно: на 5.7 відс. Це типові результати внутрішніх та зовнішніх шоків, викликаних пандемією. Стабільне державне споживання підтримує економіку. Ми очікуємо, що державне споживання впаде лише на 0.7 відс. порівняно з 2019 роком.

- Серед секторів, що забезпечують економіку товарами чи послугами, від негативного впливу пандемії найбільше постраждає сектор транспорту. Через закриття внутрішніх та міжнародних

(Закінчення на стор. 13)

„Депортація повторюється”: близько 48 тис. людей вимушено залишили Крим за час анексії – Мамедов

Радіо Свобода

За час анексії Криму Росією півострів залишили майже 48 тис. людей, у той же час здійснюється активна колонізація півострова росіянами, заявляє прес-служба Офісу генерального прокурора.

Так, за словами Заступника генпрокурора України Гюндуза Мамедова, починаючи з 2014 року, в Криму відновилися переслідування кримськотатарського народу за релігійними переконаннями, а також у зв'язку з незгодою з анексією.

„Нестерпні умови проживання, численні незаконні обшуки, затримання, позбавлення волі змушують корінний народ півострова залишати Крим. Більше ніж 48 тис. громадян були змушені залишити окуповану територію Криму і переміститися на підконтрольну уряду України територію. У той же час, Росія здійснює активну колонізацію території півострова. За час окупації країна-агресор прямо або побічно перемістила зі своєї території майже 73 тис. своїх громадян на окуповану територію”, – повідомив Г. Мамедов.

В Офісі генпрокурора підкреслюють, що такі дії Росії містять ознаки порушень 49-ої статті Конвенції про захист цивільного населення під час війни 1949 року, відповідно до якої забороняється здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб з окупованої території на територію держави-окупанта.

Прокуратура АР Крим здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні за фактом геноциду кримськотатарського народу і представників інших національних груп у 1944 році.

Раніше Президент України Володимир Зелен-

Заступник генпрокурора України Гюндуз Мамедов. (Фото: ark.gov.ua)

ський в роковини депортації кримських татар висловив надію на повернення анексованого Росією Кримського півострова під контроль України, а кримських татар – до рідних домівок.

18 травня в Україні та світі згадують жертв депортації кримськотатарського народу з Криму в 1944 році. У цей день із півострова був відправлений перший ешелон кримських татар. Всього було депортовано близько 200 тис. людей.

Згідно з постановою Верховної Ради України, день 18 травня оголошено Днем пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

Copyright © 2020 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода (<https://www.radiosvoboda.org/a/news-z-krymu-pislia-aneksii-vyikhaly-48-tysyach-liudei/30619191.html?fbclid=IwAR3bqbtAaPJaaw9gNFG3zRrsyuX7hZv2pIGRmd9sAM-wq3G-nL2fRd5XXQ>).

Посол США в ОБСЕ засудив призов мешканців Криму до збройних сил РФ

Голос Америки

Призов мешканців Криму на військову службу до російських збройних сил є порушенням міжнародного права. Про це заявив посол США в ОБСЕ Джеймс Гілмор на зустрічі постійної ради Організації з безпеки та співробітництва в Європі у Відні 21-го травня. Він закликав Росію припинити цю практику та повернути Крим Україні.

„Змушувати людей, захищених Четвертою Женевською Конвенцією служити у війську ворожої сили є грубим порушенням Женевської Конвенції, а також порушенням зобов'язань Російської Федерації як сторони Женевської конвенції”, – цитує посла прес-реліз місії США в ОБСЕ.

Згідно з його доповіддю, в російських збройних

силах сьогодні служать 24 тис. кримчан. Причому вони були призвані під загрозою кримінального переслідування і чимало з них служать не на території Криму, а в Росії.

Росія, за словами посла, не може аргументувати свої дії тим, що вона діє на власній території, оскільки Крим залишається частиною України і „згідно зі статтею 47 Четвертої Женевської Конвенції, фальшивий референдум і спроба анексії не може позбавити людей, захищених цією конвенцією, від її захисту”.

Організація з безпеки і співробітництва в Європі об'єднує 57 держав-учасників з Північної Америки, Європи та Азії і є найбільшою в світі регіональною організацією, що займається питаннями безпеки.

Офіційний Київ назвав заяву МЗС Росії „мовою ворожнечі”

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ (МЗС) Росії у 20 травня виступило з офіційною заявою до річниці вступу на посаду Президента України Володимира Зеленського, у якій використало низку критичних формулювань щодо його діяльності на посту, заявивши, серед іншого, про нагнітання напруженості у відносинах з Росією.

„Йдучи у владу, В.О. Зеленський обіцяв позбавити українців від спадщини П.О. Порошенка, почати реальні реформи, принести мир на Донбас і змінити життя на краще. Минулий рік показав, що все це були декларації про добрі наміри”, – йдеться у заяві МЗС Росії, у якій використано формулювання – „просування земельної реформи за вказівкою зовні”, „дискримінаційний закон про державну мову”, „наступ на російську мову і культуру”, „нові санкції

проти російських громадян і юридичних осіб”.

„Буде не дивно, якщо в кінці президентства В.О. Зеленського в Україні палитимуть книги Толстого, Чехова, Достоевського і Гоголя, будуть трошити вцілілі пам'ятники великим діячам Росії та України, які зробили внесок в спільну культуру. Сумно, але сьогодні русофобія отримує в Україні нове дихання, зводиться, як і при П.О. Порошенкові, в ранг державної політики”, – йдеться у заяві.

Слова Росії ставлять під сумнів налаштованість російської сторони до дипломатичного врегулювання, йдеться у заяві МЗС України у відповідь на заяву МЗС Росії щодо річниці вступу на посаду Президента України В. Зеленського.

(Закінчення на стор. 11)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Літак збив оператор ракетної системи

ТЕГРАН. – Відповідальним за збиття українського літака на початку січня поблизу Теграна є оператор ракетної системи, який порушив правила дій ведення вогню „без отримання дозволу” у зформованих на той час умовах. Про це заявив 23 травня колишній іранський законодавець Махмуд Садекі з посиланням на отриману відповідь на його запит від Міністра оборони Ірану, бригадного генерала Аміра Хатамі щодо причин катастрофи літака. Оператор звинувачується в тому, що, імовірно, він не спілкувався з командним центром, покладаючись на „нечітку інформацію” від Міністерства оборони. (Радіо Свобода)

■ Зеленські подарували вишиванки

КИЇВ. – До Всесвітнього дня вишиванки Президент України Володимир Зеленський з дружиною Оленою подарували вишиті сорочки провідникам США, Франції, Канади, Польщі, Туреччини та інших країн. У супровідному листі вони написали, що 21 травня Україна відзначає свято, покликане берегти та шанувати давні традиції нашого народу. Нині День вишиванки відзначається у понад 50 країнах світу. (Прес-служба Президента України)

■ „Wizz Air” продовжила скасування рейсів

КИЇВ. – 23 травня авіокомпанія „Wizz Air” продовжила скасування рейсів на всіх українських маршрутах до 15 червня у зв'язку з рішенням уряду країни. Авіокомпанія відшкодує гроші за квитки у вигляді кредиту на „Wizz-рахунок” у розмірі 120 відс. від вартості бронювання. Він буде дійсний протягом 24 місяців з моменту зарахування для оплати нових квитків і послуг авіокомпанії за умови, що в бронюванні присутній власник рахунку. Також „Wizz Air” оголосила можливість запиту про повернення грошей за квитки на скасовані рейси, однак ця процедура займе більше часу. („Укрінформ”)

■ Захоплені піратами українці звільнені

КИЇВ. – Українці, члени залоги контейнеровоза „MSC TALIA F”, захоплені піратами 22 березня, вже перебувають на свободі. Про це повідомив 24 травня Міністер закордонних справ Дмитро Кулеба. 22 березня у Гвінейській затоці пірати захопили сім громадян України. Для їх звільнення спільно працювали українські консули, Посольство України в Нігерії та компанія-судновласник. („Укрінформ”)

■ Українці оцінили президентів

КИЇВ. – Українці під час опитування соціологічної групи „Рейтинг” назвали найкращого та найгіршого президентів України, а також охарактеризували їхнє правління. Опитування проводилося 12-13 травня серед 3,000 респондентів в усіх регіонах України, окрім непідконтрольних урядові районів Донбасу та анексованого Криму. Похибка не перевищує 1.8 відс. 20 відс. опитаних назвали найкращим президентом Леоніда Кучму, 16 відс. віддали свої симпатії Володимирові Зеленському, 13 відс. вважають, що найкращим був Леонід Кравчук, 12 відс. – Петро Порошенко, 9 відс. – Віктор Янукович. Найменше симпатиків – 6 відс. виявилось у Віктора Ющенка. Правління Л. Кучми та В. Зеленського опитані характеризували переважно як епоху розвитку, 49 відс. оцінили правління П. Порошенка як занепад. В. Зеленський зберіг довіру більшості, йому продовжують довіряти 57 відс. українців. (ВВС)

■ Ціна газу для населення знижена

КИЇВ. – У травні оптова ціна на природний газ для потреб населення, виробників тепла та інших захищених споживачів, яким „Нафтогаз України” постачає газ у рамках публічних спеціальних обов'язків, знизилась на 21 відс. порівняно з квітнем цього року. Загалом з початку року ціна знизилась на 51 відс. порівняно з аналогічним періодом минулого року. Історично низькі ціни, великі запасу газу у європейських та українських сховищах та літній період – все це дозволить зробити плавний та безпечний перехід для українських споживачів до вільного ринку. („Укрінформ”)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Німці протестували проти обмежень

БЕРЛІН. – Тисячі осіб демонстрували по цілій Німеччині 16 травня, протестуючи проти обмежень, накладених через коронавірус. Учасники дотримувалися відстані на шість стіп й вимагали скасування цих обмежень. Понад 1,000 поліцаїв втримували порядок в столиці. Демонстрації, які були в більшості спокійні, відбулися також в Мюнхені, Штутгарті, Гамбурзі, Дюсельдорфі, Кельні, Дортмунді, Есені й Франкфурті. („Deutsche Presse-Agentur“)

■ Сенат схвалив директора розвідки

ВАШІНГТОН. – Сенат США 21 травня схвалив номінацію республіканського конгресмена з Техасу Джана Реткліфа на пост начальника Бюро директора національної розвідки (ODNI). Він тепер очолює бюро, яке було створене після терактів 11 вересня 2001 року для координації дій всіх розвідувальних й законодавчих агенцій США. Голосування в Сенаті було виключно по партійній лінії, 49-44, і закінчилося перемогою для Президента Дональда Трампа над сильною опозицією демократів. („Reuters“)

■ Іран підтримуватиме ворогів Ізраїля

ТЕГРАН. – Верховний провідник Ірану Аятола алі-Хаменай заявив 20 травня, що його країна підтримуватиме якунебудь націю або групу, яка поборюватиме Ізраїль. Іран є головним ворогом Ізраїля і разом з Росією підтримує військовими радниками й зброєю Президента Башара аль-Асада в громадянській війні в Сирії. Аятола додав, що ворожість Ірану до Ізраїля не означає ворожість до єврейського народу. Він пояснив, що фраза „знищення Ізраїля“ означає, що „мусульманські, християнські і єврейські народи Палестини самі виберуть свій власний уряд і видалять чужинців і вбивць, таких як Прем'єр-міністр Ізраїля Беніамін Нетанягу“. („Reuters“)

■ Нью-Йорк годуватиме мешканців

НЬЮ-ЙОРК. – Посадник Нью-Йорку Бил де Блазіо оголосив 21 травня, що місто доставлятиме 1 млн. страв щоденно для поборювання нестачі харчів під час пандемії коронавірусу. Додатково по різних школах міста можна буде отримати 500 тис. страв. Відколи почалася криза, місто вже роздало понад 32 млн. страв через урядові програми. Комісар санітарії Кетрин Гарсія сказала 19 травня, що місто найме більше торговців, яких тепер є близько 30, щоб доставляти більше харчів потребуючим дільницям міста. Вона підкреслила, що харчі мусять бути свіжі, поживні й доставлені вчасно. К. Гарсія додала, що вже звільнено двох торговців, які не дотримувалися цих високих стандартів. Страви можуть бути приготовані згідно з єврейськими, мусульманськими та вегетаріанськими приписами. („Fox News“)

■ У США відзначили День пам'яті

БАЛТИМОР. – Через пандемію коронавірусу традиційне відзначення Дня пам'яті 25 травня відбулось скромніше. Однак, багато публіки й ветеранів таки взяли участь у святкових церемоніях. Під жалібні звуки сурми Президент Дональд Трамп за традицією поклав вінок до Могили невідомого вояка на Національному цвинтарі в Арлінгтоні, Вірджинія, щоб вшанувати тих, „котрі загинули за нашу велику націю на службі в Збройних Силах США“. Відтак, разом з дружиною Меланією, він відвідав Національний пам'ятник та історичний храм в Форт МекГенрі в Балтиморі, де був написаний американський національний гімн під час війни з англійцями в 1812 році. У своїй промові Д. Трамп також згадав тих військовослужбовців, які тепер борються з коронавірусом. За наказом президента всі національні прапори в країні були спущені до пів щогли 22-24 травня в пам'ять померлих жертв коронавірусу, число яких досягає 98 тис. Колишній Віце-президент Джо Байден, котрий кандидує проти Д. Трампа в цьогорічних президентських виборах, вперше появився публічно, відколи спалахнула пандемія. Дж. Байден поклав вінок у ветеранському парку недалеко його дому в Делавері. „Ніколи не забуваймо жертв, які ці чоловіки й жінки склали“, – сказав він. („USA Today“)

Коломойський перебуває під слідством у США

КИЇВ. – Український олігарх Ігор Коломойський перебуває під слідством у США у зв'язку з можливим відмиванням грошей через операції з нерухомістю.

Видання „BuzzFeed News“ цього тижня опублікувало матеріал, в якому з посиланням на власні поінформовані джерела стверджує, що український олігарх Ігор Коломойський перебуває під слідством федерального Великого журі присяжних у Клівленді.

Мова йде про сумнівні операції, викладені в судовому позові „ПриватБанку“ проти його колишніх акціонерів, поданому до суду штату Делавер минулого року. Відповідно до позову, починаючи з 2008 року І. Коломойський з партнерами скупив в Америці нерухомості на 622 млн. дол. та певний час навіть був найбільшим власником комерційної нерухомості у Клівленді.

Розкішний готель на узбережжі одного з великих озер у США, 21-поверхова офісна будівля в центрі Клівленду, яка колись була другою за загальною площею в світі, а також ряд металургійних заводів, що відігравали ключову роль на ринку США. Все це майно, що колись належало групі „Приват“ І. Коломойського й Генадія Боголюбова, могло бути придбане на виведені з „ПриватБанку“ кошти вкладників. Хоча з часом більшість цієї нерухомості було продано, американська Феміда зараз зацікавилася джерелом походження фондів, використаних для її придбання.

„Вже більше року федеральні агенти відстежують мільйони доларів, переведених до США компаніями, що належали Коломойському й Боголюбову, для скупки нерухомості – в тому числі чотирьох змарочосів у центрі Клівленда – під час серії закупок, які розпочалися близько 2008 року й тривали протягом наступних п'яти років“, – йдеть-

ся у матеріалі „BuzzFeed News“.

І. Коломойський та його партнери заперечують будь-яку причетність до протиправних дій та стверджують, що протягом останнього часу не мали контактів з правоохоронними органами.

Аби докопатися до правди, американські федеральні агенти неодноразово навідувалися в Україну, де зустрічалися з тодішнім Генеральним прокурором Русланом Рябошапою та слідчими Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), які ведуть власне розслідування можливого розкрадання колишніми власниками „ПриватБанку“ фондів банку. Результати їх роботи рано чи пізно ляжуть на стіл членам Великого журі США, які й вирішать подальшу долю справи.

Велике журі не виносить вердикту та не вирішує, чи винувата особа у скоєнні підозрюваного злочину. Це журі складається з 16-23 членів, проводить засідання у закритому режимі та вирішує, чи наведено слідство достатньо доказів про скоєння особою злочину, аби посадити її на лаву підсудних. Якщо Велике журі вирішує, що доказів достатньо, особі буде пред'явлено звинувачення.

Саме Велике журі вивчає зараз справу І. Коломойського та має згодом ухвалити рішення, чи варта вона судового розгляду. Секретність Великого журі дозволяє підтримувати його незалежність, чого часто не вистачає українським судовим органам.

До винесення журі рішення, що обговорюється за закритими дверима, залишається невідомим, яке саме покарання може чекати на колишніх власників „ПриватБанку“. Утім вже зрозуміло, що в будь-якому разі справа матиме не лише фінансові, а й політичні наслідки, причому по обидва береги Атлантики.

„Укрінформ“

У Ватикані...

(Закінчення зі стор. 1)

му тижневику Die Zeit, послужив меморандум співробітника папського Державного Секретаріату, Анджело Делл'Аква, де він застерігав від того, щоб вірити єврейській доповіді, бо євреї „легко перебільшують“, а „східняки“ – йшлося про Митрополита Андрея – „реально не є зразком чесности.“

Впливова ізраїльська газета „The Jerusalem Post“ висловлює припущення, що нові матеріали можуть переламати опір Яд Вашем, який вважає А. Шептицького „коляборантом“, і визнати його Праведником народів світу, а також посприяти його беатифікації Католицькою Церквою.

Zbrucь опублікував переклад цієї статті Цнаан Ліфшиц в „The Jerusalem Post“ (2 травня 2020 року, рубрика „Діаспора“). Ось її повний текст.

* * *

З'явилася нова інформація про українського священика, який рятував євреїв під час Голокосту.

Тоді Андрей Шептицький очолював Українську Греко-Католицьку Церкву. Нова інформація про Шептицького дає його прихильникам новий шанс вшанувати його історичні заслуги.

Папа Пій XII, що очолював Католицьку Церкву в роки Другої світової війни, має не найкращу репутацію в єврейській спільноті.

Хоча він переховував деяких євреїв у церквах під час Голокосту, велика кількість історичних свідчень, включаючи певні дослідження Джона Корнуелла, вказують, що Пій XII „допоміг Гітлерові прийти до влади“ і „збаналізував Голокост, незважаючи на те, що достовірно знав його справжні масштаби“. У 1999 році Корнуолл написав книгу під назвою „Папа Гітлера“, і з тих пір це прізвисько прижилося.

Архіви Пія XII у Ватикані на короткий час відкрили минулого місяця, якраз перед тим, як спалах коронавірусу став серйозною пандемією. Religious News Service на цьому тижні в деталях повідомило, що німецькі дослідники знайшли ще більше доказів того, що Пій XII був добре обізнаний про геноцид євреїв і мало що зробив в протидію цьому.

Але архіви також проливають нове світло на менш відому, але важливу постать у цій історії:

Андрея Шептицького, який на той час очолював Українську Греко-Католицьку Церкву.

Вже віддавна лунають заклики зробити Шептицького Праведником народів світу – ізраїльське звання для неєвреїв, які ризикували своїм життям, щоб врятувати євреїв від Голокосту. Але Яд Вашем, ізраїльський Меморіал Голокосту, чинив цьому опір. Нова інформація про Шептицького дає його прихильникам новий шанс вшанувати його історичні заслуги.

Тло

Як вважає багато істориків, зокрема й історик Єльського університету Тімоті Снайдер, Шептицький та його брат Климентій, який вже визнаний Праведником, переховували понад сотню євреїв у монастирях і організовували групи, які допомагали їм переховуватися. Андрей Шептицький також публічно протестував проти вбивства євреїв і засуджував своїх парафіян за участь у насильстві.

Народжений у знатній польській родині в Україні у 1865 році, Андрей Шептицький прийняв духовний сан, незважаючи на опір свого батька. Климентій, який був на чотири роки молодший за Андрея, пішов шляхом старшого брата. Андрей вільно розмовляв на івриті і був постійним доном єврейської справи на Львівщині, де мешкав.

Але водночас Андрей Шептицький привітав німецьку інвазію в Радянський Союз 1941 року і вислав українським солдатам, що воювали разом з нацистами у складі дивізії Ваффен-СС „Галичина“, капелянів.

Рішуче не сприймаючи антирелігійного Радянського Союзу – який був ворогом Німеччини, коли нацисти окупували Україну – Шептицький бачив, як писав Снайдер у 2009 році на захист Шептицького, німців „ненадовго як визволителів“.

Це, за словами Снайдера, „сумне рішення“ стало перепорою на шляху визнання Шептицького [Праведником] та його католицької беатифікації, яка також блокується і через опір польських священнослужителів – хоча і з причин, пов'язаних зі складною історією між двома цими націями.

Починаючи з 1960-их років Яд Вашем відхилив щонайменше десяток запитів визнати Шептиць-

(Закінчення на стор. 5)

КОМЕНТАР

Пресконференція Зеленського була емоційною

Віталій Червоненко
BBC

КИЇВ. – Пресконференція Президента України Володимира Зеленського 20 травня вийшла надзвичайно емоційною, сповненою скандалів та перепалок із журналістами. Він сварився з журналістами, пропонував їм роботу в Офісі президента, „злим словом” згадував Петра Порошенка і фактично поставив Арсену Авакову ультиматум щодо вбивства Павла Шеремета.

Однією з найпопулярніших тем для питань став його можливий похід на другий термін, щодо якого В. Зеленський дав кілька суперечливих відповідей. Врешті визнав, що на другий термін піти хоче.

Багато відомих українських засобів масової інформації (ЗМІ) на пресконференцію не акредитували, а орієнтовані на проросійську аудиторію „Шарій.нет”, „NewsOne” та „НАШ” допустили. З ними президент чи не найбільше і сварився.

Попри економічну кризу, В. Зеленський загалом дав багато обіцянок. Наприклад, проголосив

маштабне будівництво доріг та мостів.

„Наш спецагент, наскільки мені сказали”, – відреагував президент на пропозицію речниці Юлії Мендель надати слово журналістові Дмитру Гордонові, який саме записав інтерв'ю з Ігорем Гіркіним й стверджує, що узгодив це з Службою безпеки України (СБУ). Українські спецслужби цю інформацію заперечили.

В. Зеленський багато жартував та імпровізував. Майже на самому початку запропонував одному з журналістів роботу. Роман Кравець з „Української правди” запитав про призначення у владу близьких друзів та знайомих В. Зеленського.

„Жодного кума і близького друга я не призначив”, – відповів В. Зеленський, похвалив генеральну прокуратуру Ірину Венедіктову, керівника свого офісу Андрія Єрмака та помічника Сергія Шефіра, „яким довіряє”. І тут же заявив про кадровий голод в країні та запропонував Р. Кравцю будь-яку посаду в Офісі Президента.

(Закінчення на стор. 10)

СКУ закликає лібералізувати закон про громадянство

Звернення Світового Конгресу Українців надійшло до „Свободи” 22 травня.

Проект закону України про внесення змін до деяких законів України щодо питань громадянства, що плянується до розгляду Верховною Радою України найближчими днями та викликав бурхливе обговорення в суспільстві, потребує ґрунтовного доопрацювання.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) послідовно наголошує на необхідності лібералізації щодо множинного громадянства, за умови впровадження ефективних безпекових запобіжників від впливу Російської Федерації та інших держав, які протидіють інтересам України. Саме ці кроки дозволять забезпечити захист інтересів національної безпеки та створять основу подальшої розбудови зв'язків діаспори з Україною.

У 2019 році СКУ в співпраці з експертними групами розробив і у жовтні 2019 року надав президентові України свої пропозиції до законопроекту щодо громадянства, засновані на принципах лібералізації та безпекових запобіжниках. 12 грудня 2019 року президент України вніс до Верховної Ради України законопроект, в якому була врахована частина суттєвих пропозицій, наданих СКУ. Водночас, ряд суттєвих пропозицій СКУ не були

включені в цей законопроект. Законопроект ч. 2590 також містить пропозиції інших міністерств та відомств України, які потребують додаткового обговорення та узгодження.

СКУ обстоює необхідність всебічного аналізу та доопрацювання законопроекту ч. 2590 з метою :

- забезпечення ефективного захисту національної безпеки України, особливо в умовах російської агресії. Наприклад, запровадити ефективні підстави для позбавлення громадянства осіб, причетних до збройної агресії проти України та невизнання множинного громадянства держави-агресора;
- забезпечення прав представників діаспори та сприяння залученню світового українства до розбудови України. Зняття заборони займати державні посади особам, які мають іноземне громадянство; подальшої європейської інтеграції України.

„Закликаємо Верховну Раду до ґрунтовного доопрацювання проекту Закону ч. 2590. СКУ готовий і надалі брати участь у робочих групах на всіх експертних рівнях, працювати з фракціями ВРУ для відповідного доопрацювання важливого закону про множинне громадянство, який сприятиме поверненню українців, а також подальшому економічному та політичному розвитку України”, – заявив Президент СКУ Павло Грод.

У Ватикані...

(Закінчення зі стор. 4)

кого, хоча в минулому музей вшанував нацистських активістів і лоялістів, в тому числі Оскара Шиндлера і Ганса Кальмаєра.

У 2013 році Антидефамаційна ліга ушанувала Шептицького премією Яна Карського „Відвага рятувати”.

Новий доказ

В архівах Ватикану дослідники з Мюнстерського університету виявили, що Шептицький написав папі лист, в якому говорилося про 200 тис. євреїв, вбитих в Україні під час „відверто диявольської” німецької окупації.

Написати такий лист, повний зміст якого ще не опубліковано, було тяжким злочином в умовах нацистської окупації – і тому може розглядатися як новий доказ того, що Шептицький ризикував своїм життям, рятуючи євреїв.

„Це також може мати великий вплив на те, чи буде відновлено розгляд справи „Яд Вашем”, – сказав Берел Родал, засновник української єврейської організації Ukrainian Jewish Encounter, яка сприяє діалогу між євреями і неєвреями-українцями.

Німецькі дослідження виявили, що співробітник Державного Секретаріату Ватикану при Пію XII Анджело Делл'Аква, що став згодом кардиналом,

попереджав у своєму меморандумі, що не варто вірити повідомленням єврейського агентства про Голокост, оскільки євреї „легко перебільшують.” Він також відкинув і оцінку Шептицького, сказавши, що „східняки реально не є прикладом чесности”.

Родал зазначив, що у цій справі Яд Вашем занадто довго опирався тиску, в тому числі з боку Снайдера і головного рабина України.

„Тиск не допоможе. Яд Вашему для того, щоби змінити своє рішення і не виглядати непослідовним, необхідно отримати новий матеріал. Можливо, цей лист і стане таким матеріалом”, – сказав Родал.

Представник Яд Вашему зазначив, що експерти „стежать за новинами, які надходять з Ватикану.”

„Ми сподіваємося, що після того, як криза у сфері охорони здоров'я мине, ми зможемо відновити реґулярну роботу і вивчити ці документи з перших рук, – сказав цей представник. – Тоді історики будуть краще розуміти всі їхні наслідки”.

* * *

Як вже повідомлялося, у січні цього року Всеукраїнський конгрес іудейських релігійних громад звернувся до центру пам'яті Голокосту „Яд Вашем”, аби присвоїти Митрополитові Андреєві Шептицькому почесне звання Праведника народів світу.

Передрук з *Espresso TV* (https://espresso.tv/news/2020/05/03/u_vatykani_znaydeno_dokument_yakyy_dopomozhe_vyznannyu_andreya_sheptyckogo_pravednykom_svitu).

АМЕРИКА І СВІТ

■ Трамп наказав скоротити реґляменти

ВАШІНґТОН. – Під час засідання свого Кабінету 19 травня Президент Дональд Трамп підписав екзекутивне розпорядження, наказуючи федеральним агенціям скоротити свої „непотрібні реґляменти, які перешкоджають економічному відновленню”. Вказуючи на ті реґляменти, які були суспендовані у відповідь на коронавірус, президент закликав їх знести. Ще на початку своєї каденції Д. Трамп наказав федеральним агенціям скасувати два реґляменти за кожний новий, який вони хочуть запровадити. Деякі демократи критикують це рішення президента, кажучи що це дозволить урядові скасувати важливі дії з охорони довкілля. („The Hill”)

■ Поширюють навчання про Голокост

ВАШІНґТОН. – Сенат США одноголосно проголосував 13 травня за законопроект, який поширює навчання про Голокост в середніх школах. Подібний проєкт був схвалений Палатою Представників в січні, де його спонзорували республіканка Еліс Стефанік і демократка Керолін Мелоні, обидві зі штату Нью-Йорк. Сподіваються, що Президент Дональд Трамп підпише його. Законопроект мав 76 співспонзорів у Сенаті. Починаючи з цього року, він надає 2 млн. дол. річно впродовж п'яти років спеціальному фондові для навчання про Голокост, який є при Меморіальному музеї Голокосту. Це дозволить музеєві розробити матеріали про Голокост учителям по всій країні. На даний час 18 стейтів заохочують або вимагають навчати про Голокост у публічних школах. („Jewish News”)

■ Сербія опротестовує походження Теслі

БЕЛҐРАД. – Сербія запротестувала до Європейського Союзу (ЕС) після того, як одна з його публікацій описала Николу Теслю як славного хорвата. Міністер закордонних справ Івіца Дачіч сказав 9 травня, що він вислав ноту протесту до Брюсселю після того, як Навчальний центр ЕС для дітей описав Н. Теслю як „славного хорвата”, котрий був одним з перших винахідників рентгену. Відомий винахідник і піонер в ділянці електрики Н. Тесля був етнічним сербом, котрий народився 1856 року в Австро-Угорській монархії на території сьогоднішньої Хорватії. Він працював в Будапешті й Парижі перед виїздом до США в 1884 році, де він отримав американське громадянство. Н. Тесля найбільш знаний за розроблення альтернативного електричного струму. Він помер в Нью-Йорку в 1943 році. Н. Тесля не раз казав, що він пишається своїм сербським походженням і своєю хорватською батьківщиною. Обидві країни пишаються ним. Автомобільна виробнича компанія „Тесля” носить його ім'я. Міністерство культури Сербії вимагає вибачення від ЕС за „фальшивий” опис його походження. („Associated Press”)

■ Закликають скоротити оборонний бюджет

ВАШІНґТОН. – Називаючи коронавірус „найбільшим ворогом” США, 29 прогресивних демократів Палати Представників США 19 травня підписали листа до провідних демократів і республіканців у Комітеті Збройних Сил в Конґресі, закликаючи їх скоротити військовий бюджет, який становить 730 млрд. дол. Лист вказує, що річні видатки на оборону країни за минулі три роки зросли на 100 млрд. дол., тобто майже на 20 відс. Законодавці якраз працюють над оборонним бюджетом на наступний рік. Першими підписали цього листа конґресмен Марк Покен з Вискансин і конґресменка Барбара Лі з Каліфорнії. („Reuters”)

■ Відбулося свято без паломників

ФАТІМА. – Португальська католицька святиня у Фатімі щорічно приймає сотні тисяч паломників 13 травня. Цього року, через коронавірус, на Службі Божій були присутніми лиш 30 працівників в цьому містечку, де троє бідних дітей-пастухів бачили Пречисту Діву Марію в 1917 році. Минулого року цю святиню відвідали 6.3 млн. осіб. („AFP”)

Що то за зустріч була в Берліні?

В сучасному житті не бракує неясних, сумнівних, тривожних подій, котрі пригнічують розум і душу – особливо довго залишаючись без чіткого з'ясування, без вичерпної відповіді. До таких подій належить і недавня, 14 травня, візита Дмитра Козака, чільного кремлівського стратега з підкорення України, до Берліну. Й отаке нахабство: там він говорив з помічниками канцлерки Ангели Меркель не про Росію чи Німеччину, а про Україну. Тобто було грубо порушено неписане правило „нічого про Україну без України“. Цей принцип становив одне з важливих досягнень української дипломатії і безумовно діяв у роки президентства Петра Порошенка: будь-які міждержавні переговори про Донбас чи Крим могли відбуватися лише за участі української сторони.

Про самі ці берлінські переговори за спиною України невідомо зовсім нічого, крім обтічного запевнення Д. Козака, що вони „відбулися конструктивно“. Але й ця ніяка фраза в устах путінського післанця звучить зловісно. На й без того складні нинішні міжнародні обставини відразу падає тінь від нібито невидимої, але вже не один раз в історії відчутної „осі Москва–Берлін“. Згадаймо хоч би російсько-німецько-австрійський „союз трьох імператорів“ або Рапальський договір, або пакт Молотова-Ріббентропа. Звісно ж, нині світ вже не той, просто на очах змінюється звичний порядок речей, тільки про Росію годі сказати, що вона „вже не та“: ні, та сама, незмінно захоплена, завоюницька, безнадійно відстала від світової цивілізації, знов і знов пнучись до того, що вже є засуджене колективним розумом людства, – до нового переділу політичних кордонів і поневолення сусідніх народів.

Однак, чи насправду є підстави підозрівати Берлін у потаканні кремлівському плянові щодо України? Чи насправду канцлерка така наївна і не бачить, що мова весь цей час, від 2014 року, йде не про мир на Донбасі, а про знищення всієї незалежної української держави? Ситуація дуже неоднозначна і має, мабуть, не тільки ту темну сторону, що Берлін, по-перше, приймав Д. Козака всупереч умовам пандемійного карантину, а по-друге, – всупереч навіть тому, що той цілий Д. Козак перебуває під персональними санкціями з боку Європейського Союзу. І по-третє, Д. Козак їхав до Берліну, коли там вже знали про злам електронної пошти німецької канцлерки російськими гакерами. Вкрай сумнівно, щоб та тлі цих та усіх інших реалій А. Меркель запрошувала цього майстра підступності задля втілення імперських забаганок Володимира Путіна.

Тоді – для чого? Берлін не збирається поступитися своєю ролю головного посередника в переговорах щодо Донбасу. Головного і, наскільки це можливо для німців, об'єктивного. У березні, коли в Мінську росіяни кинули усі свої хитрощі на агітацію за створення у Мінську Консультативної ради з участю так званих Донецької і Луганської „народних республік“, Україна спромоглася на рішуче „ні“, й Німеччина підтримала це „ні“. Для А. Меркель стало очевидним, що президент Володимир Зеленський вчасно усвідомив пастку тієї „ради“. І це вже та державницька позиція, котру Європа не може не поважати.

Та оскільки Москва, не зламавши хребта українцям у березні, перекладає провину за тривання війни на Київ, Берлін мусить якомога докладніше зрозуміти аргументи сторін і перспективу компромісів. Це логічна позиція, якщо ще врахувати, що невдовзі Німеччина перебере головування в Європейському Союзі і її голос набуде ще більшої ваги.

А тим часом Президент В. Зеленський все уважніше вдивляється у бік національно свідомої меншості українського суспільства, все краще вслухається в голоси непохитних патріотів батьківщини і все глибше вникає у справжні причини ідейних поділів і чвар у країні. Саме 14 травня, у той день, коли Д. Козак у Берліні скаржився на непоступливих українців, В. Зеленський своїм указом продовжив заборону в Україні на російські соціальні мережі „В контакті“ та „Однокласники“, а також на „Яндекс“, „Яндекс.Україна“, „Mail.ru“, „Лябораторію Касперського“, „Доктор веб“ та ін., відомі своїми ідеологічними диверсіями проти незалежної України.

ІСТОРІЯ

Доля і недоля генерала Грекова

Генадій Іванущенко

У наші часи ім'ям колишнього військового Міністра Української Народної Республіки (УНР) та командуючого Українською Галицькою Армією (УГА) генерала Олександра Грекова названо невеличку затишну вулицю у Львові, на якій розташовується штаб Західного оперативно-територіального командування Збройних сил України. Оце і все про нашого земляка, якому пів України має завдячувати територіальною цілісністю.

Найповніше висвітлив біографію українського героя київський історик Ярослав Тинченко. Пропонована стаття є частково стислим переказом його дослідження. Також в ній використано матеріали інших публікацій.

Донька генерала стверджувала, що їхній пращур, грек Легофетус, приїхав до Росії в 1472 році у складі делегації грецької царівни Софії Палеолог, нареченої московського царя Івана III. Легофетуси залишилися в Росії, через складність прізвища їх кликали просто Греками, а за часів царювання Катерини II нарекли Грековими.

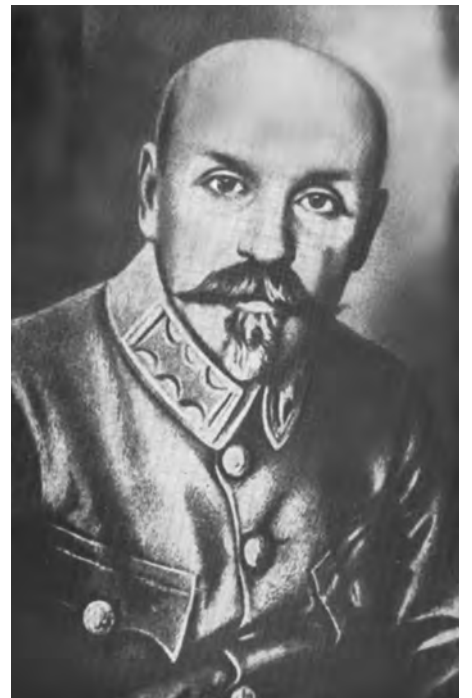
Один з нащадків Легофетуса, Іван Греков, був учасником війни 1812 року та генерал-майором у відставці. Він придбав маєток у селі Саніч Глухівського повіту Чернігівської губернії. Тут 21 листопада 1875 року (за старим стилем) у родині Петра та Марії народився перший син – Олександр Греків, майбутній генерал. До 18 років він був удома, здобував домашню освіту за допомогою найнятих викладачів.

Коли О. Грекову виповнилося 20 років, він вирушив до Москви, де в одній з місцевих гімназій склав випускні іспити й подав документи до юридичного факультету Московського університету. Він дуже добре вчився в університеті, однак з дитинства мріяв про військову кар'єру.

У 1897 році О. Греків став до лав юнкерів Московського військового училища.

9 серпня 1899 року підпоручик О. Греків попрямував у військове майбутнє. Для служби він обрав 1-шу Гвардійську Дивізію, яка розташовувалась у Санкт-Петербурзі. Восени 1902 року О. Грекова було зараховано до академії Генерального Штабу. Після закінчення академії О. Грекову було надано кілька місяців для залягодження особистих справ, а 30 жовтня 1905 року він прибув до Лейб-гвардії Єгерського полку на посаду командира піхотної сотні.

У 1912 році О. Греків успішно захистив дисертацію з історії військового мистецтва та став екстраординарним професором (кандидатом наук). Його було допущено

Генерал Олександр Греків на поштової картці, яку видав у 1954 році Український Воєнно-Історичний Інститут у Торонто. (Фото з архіву Олександри Мацук)

викладати на кафедрі військової історії військової академії Генерального Штабу, підвищено до звання підполковника.

Коли почалася Перша світова війна нове призначення отримав і підполковник О. Греків. Його було відправлено до 1-ої Гвардійської Дивізії, де він став начальником штабу.

У серпні 1917 року О. Грекова було призначено начальником штабу 6-го Армійського Корпусу, де серед особового складу і командування переважали українці. Саме завдяки цьому 6-ий Армійський Корпус було оголошено українським.

Згодом О. Греків був відряджений на Східний фронт. Він їхав через Київ, де зустрівся з Симоном Петлюрою й вирішив скористатися його запрошенням та залишитися на службі в українській армії. Він був призначений командиром 2-ої Сердюцької Дивізії Центральної Ради.

Згодом за наказом Директорії він став командувачем військами УНР на півдні України – в Херсонській, Катеринославській і Таврійській губерніях.

Командував Південною групою армії УНР О. Греків усього 12 днів. Наприкінці грудня 1918 року він був відкликаний до Києва, де 1 січня 1919 року став військовим міністром в уряді Директорії.

12 лютого 1919 року О. Грекова було призначено наказним отаманом, тобто командуючим армією УНР. О. Греків рішуче взявся за справу. Він зупинив відступ українських військ, зміцнив укріпленнями Житомир та Бердичів, де зосередив

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510
E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040
E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Готуючись до Дня Вишиванки

Гурток „Юні поети та прозаїки” (керівник Жанна Беркута) Будинку творчості школярів Полонської міської громади до Всесвітнього Дня вишиванки оголосив проведення інтернет-флешмобу „Україна-вишиванка”. З перших днів корисну ініціативу підхопили педагоги, школярі, студенти з різних куточків України. Усі його учасники демонструють в соціальних мережах свої світліни у вишиванках, відео на тематику флешмобу. Це засвідчує яскравий та неповторний розмай нашої, славної у віках вишиванки.

У цьому напрямку навчання та виховання нам особливо допомагає Інститут досліджень української діаспори ім. проф. Любомира Винара Національного університету „Острозька академія”, який очолює проф. Алла Атаманенко. Інститут здійснює проєкт „Нашого цвіту – по всьому

світу”. Учні його дуже люблять, він уможлиблює висвітлення надзвичайно цінного та розмаїтого наукового, мистецького спадку нашого закордонного земляцтва.

Дізнаємося багато про життя українських громад у світі завдяки газеті „Свобода”, за що щиро вдячні й зичимо усій редакції, авторам та читачам гарного здоров’я та надхнення. Дякуємо Наталії Герасимчук, директорці Будинку творчості школярів Полонської громади, яка завжди радо підтримує всі ідеї дітей, та Назарові Мартинюкові, працівникові Інституту досліджень української діаспори, який упродовж років вміло координує діяльність молодіжних заходів, допомагає провадити інноваційну методичну діяльність.

Жанна Беркута,
Полонне, Хмельницька область

Створимо фільм про Шевченка

Одним з головних напрямків діяльності Шевченківського відділення Всеукраїнського благодійного культурно-наукового фонду Тараса Шевченка є відродження духовної спадщини минулого. З цією метою ініціативна група – голова правління Шевченківського відділення Микола Лисенко, президент Асоціації духовної культури „Левіт”, доктор теології Валерій Гук, кінорежисер, доктор мистецтвознавства Валерій Степанян-Григоренко, директор Центру культури української мови, професор університету „Дніпровська політехніка” Ірина Цюп’як –започаткували створення двосерійного документального історико-біографічного фільму „Тарасів гай”.

Фільм буде спрямований на правдиву та об’єктивну екранізацію біографічних матеріалів про Т. Шевчен-

ка, який був, є, і буде символом незнищенності українського народу, його оберегом у всі скрутні часи нашої держави.

Фільм має благословення Митрополита Православної Церкви України Епіфанія та Верховного Архієпископа Української Греко-Католицької Церкви України Святослава.

Ми звертаємось з проханням надати посильну фінансову підтримку для здійснення нашого проєкту. Усіх меценатів буде нагороджено орден „Зірка мецената”, який ухвалено фондом „Духовні джерела”. Моя електронна адреса: kalina-lisenko@ukr.net.

Микола Лисенко,
нащадок роду Тараса Шевченка,
село Шевченкове, Черкаська область

НА ТЕМИ ДНЯ

Коронавірус чи корона-вірус?

Віктор Радіонов

У доктора філологічних наук Олександра Пономарева недавно запитали: „Як правильно: коронавірус чи короновирус?” Він дав таку відповідь: „Слово *coronavirus* створено 1968 році від латинських слів *corona* („вінець”) та *virus* („отрута”). Його механічно перенесено в українську мову з написанням без дефіса, отож – коронавірус”.

Як бачимо, за одним заходом сказано й про непотрібність розділки. Проте чи так усе однозначно? Адже непогано було би при цьому послатися ще й на правило, за яким можна щось „механічно перенести в українську мову”.

Звісно, у нас є слова, живцем здерті з інших мов: бутерброд (від німецького *Butterbrot* – хліб-масло); караоке (від японських „кара” – порожнеча, „окесутора” – оркестр, дослівно – „порожній оркестр”); пап’є-маше (від французького *papier-mâché*, буквально – „жований папір”); попкорн (від англійських *popcorn*, *popped corn*, дослівно – „стріляюча кукурудза”); флагшток (від голландського *vlagstok*, де *vlag* – прапор, а *stok* – жердина).

Проте ці та подібні одиниці вирізняються тим, що вони зліплені зі складників, які для нашої мови не більше, ніж набір букв, оскільки окремих понять не позначають. Ми не маємо осібних „бутер” і „брод”, „кара” й „оке”, „пап’є” та „маше”, „поп” і „корн” (у значенні „кукурудза”), „флаг” і „шток” (у значенні „жердина”).

А ось іменники „вірус” і „корона” в українській мові є. Причому другий з них закріпився в ній дуже давно.

Водночас існує положення про прикладки (правопис 1993 року). Згідно з ним пишемо: „гора Сапун”, але „Сапун-гора”; „озеро Світязь”, але „Світязь-озеро”, „ріка Дунай”, але „Дунай-ріка”, „квітка пролісок”, але „пролісок-квітка”; „трава звіробій”, але „звіробій-трава”; „птах ворон”,

але „ворон-птах”.

Якщо вдамося до цілком природних узагальнень, то одержимо: „вірус корона”, але „корона-вірус”. Тоді „вірус” – це родова назва, а „корона” – назва видова. Остання і є прикладкою. У найменуванні „корона-вірус” спочатку йде слово з вузьким (видовим) значенням, а потім – із широким (родовим). Отже, поява між ними рисочки закономірна.

Натомість в утворі „коронавірус” застосовано англійський спосіб кувати нові одиниці – словоскладання. Приміром: *birthday* — день народження, *daylight* – денне світло, *newsmaker* – повідомник новин, *sunflower* – соняшник. Чому ж дехто пристав саме на такий зразок відтворення?

Відповіді шукати недовго. Недавно роз’яснення із цього приводу дав Інститут російської мови ім. В. Виноградова Російської Академії Наук (РАН). Воно зводиться до такого: відображення цього іменника у вигляді „коронавирус” (російською мовою) з 2015 році закріплено в „Русском орфографическом словаре” В. Лопатіна.

Ще раніше співробітники РАН глибше розкривали суть порушеного питання. Мовляв, „слово коронавірус утворилося не в російській мові, воно було запозичене. Буква „а” в кінці його першої частини була успадкована з мови-джерела. Така доля кількох інших запозичених слів, наприклад: „вібрафон”, „гексаген”, „дельтаплан”, „ротавірус”. Тож написання разом відповідає написанню в мові-джерелі”.

Як бачимо, вказівка О. Пономарева, по суті, нічим не відрізняється від повчань московських діячів. Тобто, коли дійшло до діла, з’ясувалося, що наші розхвалені борці з подібністю до російської говірки насправді є борцями показними, удаваними.

(Закінчення на стор. 11)

Пресфонд „Свободи” за січень і лютий 2020 року

JANUARY 2020			
\$	NAME	LOCATION	
100	Jakubowycz Alexander & Daria	Brecksville	OH
	Masiuk George	Alexandria	VA
	Paschuk Larisa	Verona	NJ
	Voyevodka Martha & Ihor	Leeds	MA
55	Harasymiak Andrei	New York	NY
50	Jachtorowycz Romana	Chicago	IL
	Pylyshenko Wolodymyr & Irma	Rochester	NY
	Stasiuk Demetrius	Englewood	FL
40	Polishchuk Serge & Tetyana	Jersey City	NJ
25	Rak Anna	New York	NY
	Wowchuk Wasyl	Hawthorn Woods	IL
20	Hupalo Jerry	Chicago	IL
	Jemetz Irena	Warners	NY
	Kalinowski Alexander	Fredericksburg	VA
	Kamenetsky Leonid & Ulana	Stockton	CA
	Kuzycz Jurij	Glen Ellyn	IL
	Melnyk Luba	Elmhurst	NY
	Mosijczuk Askold	Columbia	MD
	Staruch Theophil	Springfield	VA

	Subchak Lesia	Canton	OH
15	Giffler Lydia	Arlington	VA
10	Dubinin Svetlana	San Diego	CA
	Krywulych Myroslaw	Amsterdam	NY
	Myr Patricia	Philadelphia	PA
	Schwejko Lena	Fullerton	CA
	Shustak Stephan	Islip Terrace	NY
	Smyk R	Lake Bluff	IL
	Swieczkowski Halyna	Berkeley Springs	WV
	Trotsenko Zoya	La Mesa	CA
5	Sochan Ihor	Woodcliff Lake	NJ
Total for January 2020: \$975			

FEBRUARY 2020			
\$	NAME	LOCATION	
100	Matkowsky Stephen	Rochester	NY
60	Demidovich Olko	Eaton Rapids	MI
50	Wakulowska Wictoria	Philadelphia	PA
30	Dyczko Michael	Yonkers	NY
	Karpevych Christine	New York	NY
25	Holowsinsky Natalia	Belle Mead	NJ
	Kobryn Atanas	North Port	FL
	Kopacz W	Ridgewood	NY
	Remeniuk Leon & Vera	Kenosha	WI

20	Kozicky Wolodymyr & Anna	Yonkers	NY
	Kuropas Bohdan & Lydia	Hickory	NC
	Muryn Gregor	Johnson City	NY
	Poliszczuk Peter & Anna	Cheektowaga	NY
	Rishko Irene	Bridgewater	NJ
	Stawnychy George	Kinnelon	NJ
	Yasinsky Tatiana	Silver Spring	MD
	Zaviysky Maria	Miami Beach	FL
15	Lewko Michael	Little Falls	NJ
	Bodnar-Balahutrak Lydia	Houston	TX
10	Dytyniak Maria	Edmonton	AB
	Indianu Helena	Sarasota	FL
	Koropey Nina	Johnston	RI
	Latyshko Mykola	Etobicoke	ON
	Olynyk Stephanie	Warm Mineral Spr	FL
	Slysh Roman	Raleigh	NC
	Stelmaschuk Michael	Baltimore	MD
	Wolowczuk Walter	Orland Park	IL
5	Trojan Nadia	Watertown	CT
Total for February 2020: \$645			
Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи“			

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

5/5 зі змінною ставкою

2.75% APR*

30 річний незмінний відсоток

3.50% APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFcu NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

Владиці Василеві Лостенові виповнилося 90 років

Мирослава Роздольська

П'ятнадцять років тому, коли Владиці Василеві Лостенові виповнилось 75 років, він склав свої повноваження правлячого єпископа Стемфордської Єпархії Української Католицької Церкви (УКЦ) і пішов на заслужений відпочинок. Але й тепер важко зустрітись з владикою, у нього все розплановано на повний робочий день.

Ксеня Драган, яка понад 40 років працює секретарем Стемфордської єпархії, каже: «Виглядає, що Владика Василь ще й дня не був на емеритурі. Він працює, як і раніше, і має пляни щонайменше ще на 20 років».

Своїм основним завданням сьогодні він бачить у тому, щоб відновити, реставрувати будинки, що є у власності Стемфордської Єпархії. В час своєї каденції Владика Василь підтримував цю політику у доброму стані. Але час ставить свої відмітки не тільки на обличчях людини, а й на спорудах, хоч вони кам'яні, і виглядають міцними.

Бригада, яку він найняв перекриває дахи, зміцнює стіни зовні і з середини, використовуючи найсучасніші технології. «Український музей, який знаходиться у чудовому старовинному будинку, що є під охороною міста, як архітектурна пам'ятка, може стояти тепер ще багато років без ремонту», – каже Владика. Гроші вкладені величезні й це його власні.

На віки і мозаїка свв. Володимира і Ольги у Базиліці свв. Петра і Павла у Римі, яку Владика Василь, наполегливо домагаючись, отримав таки дозвіл встановити, щоб українці мали у папській столиці свій престіл. І зробив цей великий дарунок також за власні та гроші своєї родини.

Він був десятою дитиною в сім'ї Івана та Юлії

Владика Василь Лостен

Лостенів із Чесапик-Ситі, Мериленд. Там його батьки, емігранти першої хвилі, родом з Тернопільщини, придбали молочну ферму, всією родиною тяжко працювали, а після смерті залишили дітям чималий спадок.

Владика Василь став найбільшим меценатом УКЦ у діаспорі і в Україні. Його ім'я, як великого жертводавця, на багатьох храмах в Україні. Найбільші з них – Маріїнський центр у Зарваниці, Патріарший собор Воскресіння Христового у Києві та багато інших.

Головні інвестиції він зробив в освітні та культурні проекти – навчання і виховання священників кадрів, видання духовної літератури.

У 1994 році він відкрив двері семінарії св. Василя Великого у Стемфорді для 74 студентів з України. А ще раніше, як тільки УГКЦ вийшла з підпілля, Владика Василь зробив неймовірно великий вклад у відновлення семінарії св. Духа у Рудно, що поблизу Львова. Священники зі Стемфорду о. Іван Терлецький та о. Олександр Кенез викладали, «все, що знали», – як казав о. І. Терлецький – і літургіку, і старослов'янську, і моральне богослов'я, патристику, еkleзіологію».

Координатор академічних програм Інституту Митрополита Шептицького о. д-р Петро Ґаладза писав у 2005 році, що Стемфордська Єпархія, мабуть, єдина в усій нашій Церкві, у якій відновлено щорічні іспити для священників, висвячених менше як п'ять років тому.

Як редактор часопису «Сівач» 1999-2011 років, офіційного органу Стемфордської Єпархії, мала і я нагоду отримати ще одну освіту, окрім журналістської. Редакторська праця, вимагала роботи над перекладами текстів з англійської на українську

Владика Василь Лостен з Папою Іваном Павлом II.

мову. Особливо турбувало знання богословської термінології. Тож, як тільки я почула, про можливість записатися на магістерську програму з релігійної освіти у Фордгамському університеті, отримала добро Владики Василя. Тоді магістерських і докторських програмах у Фордгамському університеті зі Стемфордської Єпархії навчались щонайменше 10 осіб – священники, диякони, в більшості з України, і двоє нас з Мар'яною Герман, світських осіб.

Пригадую, як на зустрічі в регіональній групі делегатів Третього Патріаршого Собору, що відбувався у Львові у 2002 році, промовці з Північної і Південної Америки, Австралії, розповідали про проблеми у своїх єпархіях та парафіях, а Владика Василь сказав: «У нас в єпархії, нема проблем» На що його колега Владика Єфрем Кривий з Бразилії відреагував: «О, то у Вас уже Царство Боже збудовано!». «Є справи до вирішення з якими справляємось, тому що в нас працюють на всіх ділянках дуже відповідальні люди», – спокійно завершив думку Владика Василь.

В одному з інтерв'ю для «Сівача», я запитала згодом владика, в чому таємниця його успішності протягом багатьох років. Щоденно бачила тоді, як злагоджено, чітко працюють всі служби, як вирує життя у єпархіяльному центрі, у семінарії, і на яких різних напрямках релігійного культурного життя Владика Василь задіяний. Йому і тоді вже було за 70 і ми дивувалися його всюдисущності.

А він сказав, що про ніякий успіх ніколи не думав. Просто робив свою справу. Проте, якщо і є той успіх, то найперше він завдячує школі, яку

(Закінчення на стор. 14)

Вітання Любомирові Гузареві з обранням його патріархом УГКЦ.

Владика Василь Лостен відправляє Богослуження на оселі СУМ.

Під час повернення Глави УГКЦ Мирослава Любачівського до Львова у 1990 році.

Рік президентства...

(Закінчення зі стор. 1)

за словами глави держави, лише шість регіонів готові до відновлення міжобласного сполучення. Тож із цим доведеться почекати.

Про мінський процес, мирне врегулювання і Крим

Україна готова вести переговори з представниками тимчасово окупованих територій у Мінську за умови, що ті мають українське громадянство, а не хизуються паспортами держави-агресора. Водночас, за оцінками президента, „мінську групу” вдалося перезавантажити, підвищивши статус переговорного процесу. Одним із головних результатів цих перемовин глава держави вважає звільнення десятків українських громадян із полону у проросійських бойовиків. Він очікує на черговий обмін утримуваними особами після спаду епідемії.

Також після послаблення карантин в Україні та у Європі може відбутися саміт глав держав нормандського формату. Що ж до контактів В. Зеленського з президентом Росії, то останнім часом їх узагалі не було – через концентрацію сторін на розв'язанні внутрішніх проблем. „Зараз всі займа-

ються своїми країнами через коронавірус”, – пояснив президент.

Водночас він визнав, що, на відміну від проблематики мирного врегулювання на Донбасі, яка постійно присутня на світовому порядку денному, питання Криму на міжнародних майданчиках обговорюють недостатньо. При цьому США, Канада і Європейський Союз (включаючи Німеччину та Францію) публічно визнають – доки Крим не повернуть Україні, санкції проти Росії скасовувати не будуть.

Про економіку

Напряму підтримати бізнес, який постраждав від коронавірусу, вливши в економіку десятки чи сотні мільярдів доларів, як це роблять заможні держави, Україна не може. Тому і надалі йтиме шляхом податкових, організаційних та регуляторних послаблень, що допоможуть малим і середнім підприємцям стати на ноги по завершенні карантини.

Інше важливе завдання – забезпечення прийнятних умов кредитування реального сектора економіки і населення. Президент запевнив, що влада намагається „дотиснути” банківську систему, щоб запустити кредитування бізнесу під низькі відсотки.

Водночас він погодився з журналістами, що до завершення епохи

бідності в Україні ще далеко. Зокрема, зараз втіленню відповідних намірів заважає світова криза.

Один з варіантів залучення фондів у вітчизняну економіку – залучення прямих інвестицій. Вже готовий законопроект щодо врегулювання діяльності анонсованих ним кілька місяців тому „інвестиційних нянь” для інвесторів. Незабаром його зареєструють у парламенті. При цьому дію документа поширюватимуть не тільки на закордонних, а і на внутрішніх інвесторів.

Про дороги та інші напрямки „Великого будівництва”

В. Зеленський хоче залишитися в історії як президент, котрий зробить в Україні дороги, які об'єднають країну. А це 25 тис. кілометрів пріоритетних шляхів. Незважаючи на коронавірус і кризу, роботи за програмою „Велике будівництво” не припиняються. Зокрема, цього року планують збудувати у дев'ять разів більше доріг, ніж у попередні роки.

Також країна готується ввести в дію десятки шкіл і дитячих садків.

Про кадровий голод

В. Зеленський запевнив, що призначає на посади виключно „чистих” людей, яким довіряє. Він кілька разів повторював тезу про значний кадровий голод в країні: „Я не можу знайти нормального міністра культури, складно знайти міністра освіти, не просто шукати міністра енергетики, зокрема, з огляду на необхідність забезпечення рівновіддаленості цієї особи від українських олігархів, чий інтереси в енергетичній сфері сконцентрувалися як ніде.

Також В. Зеленський прокоментував звільнення призначеного за підсумками кадрових конкурсів керівництва Державних митної і податкової служб, похвалив колишнього голову митниці Максима Нефьодова, назвавши його нормальною професійною людиною. Але цього замало для успішної боротьби із хабарництвом та контрабандою на митниці.

Президент відкинув закиди журналістів щодо нібито повернення у владу людей часів Віктора Януковича, анонсував кадрові рішення щодо голів обласних державних адміністрацій після завершення карантини. Також триватиме активний процес зміни керівників районних адміністрацій, багатьох із яких призначав ще попередній президент.

Про вироки попередникам і розслідування резонансних справ

Президент переконаний, що покарання для його попередників, зокре-

ма, Петра Порошенка, попереду: „Думаю, вони так керували державою, що на них чекає дуже багато різних пригод і різних вироків”. Так він відреагував на низку запитань журналістів, які натякали, що „весна посадок в Україні” так і не почалася.

Зокрема, президент прокоментував оприлюднення аудіозаписів, на яких нібито колишній Віце-президент США Джоозеф Байден розмовляє з П. Порошенком. В. Зеленський сказав, що „це не останній дзвіночок, реагувати на який мають правоохоронці”.

Справжнім іспитом для нинішнього керівництва правоохоронних структур мають стати розслідування і доведення до суду резонансних справ – убивств Катерини Гандзюк і Павла Шеремета. Остання, за висновками глави держави, особливо складна. І відповідальність за її розслідування несе особисто Міністер внутрішніх справ Арсен Аваков. З приводу К. Гандзюк вже є відповідь. Зараз цю справу повністю передали до суду, який винесе справедливий вирок. І замовники сядуть за ґрати.

Про відносини з олігархами

В. Зеленський запевнив, що розраховує на прості й неолобістські стосунки з олігархатом. А доказом незалежності від нього він вважає критику своїх дій підконтрольними різним фінансовим структурам засобами масової інформації. Президент пообіцяв надати картбланш Антимонопольному комітетові у запобіганні антиконкурентним діям та зловживанням з боку усіх без винятку фінансово-промислових груп. І пообіцяв активніше долучати товстосумів до благодійництва та виконання у майбутньому завдань із реінтеграції й відбудови тимчасово окупованих районів Донбасу.

Про виборчі перспективи

Президент В. Зеленський вважає, що для втілення проголошених плянів йому може не вистачити однієї каденції, тож подумає, чи варто балотуватися іще на один термін. „Якщо буде велика підтримка народу України, зможу про це думати”, – сказав він і додав, що, як свідчать опитування, його досі підтримує більшість українців.

А ось чутки про можливі дострокові парламентські вибори президент спростовує. Він може розпустити парламент, якщо народні депутати перестануть голосувати за важливі закони чи почнуть лобювати інтереси комерційних груп впливу. Наразі ж про таке не йдеться.

Пресконференція...

(Закінчення зі стор. 5)

„Будете працювати як Єрмак 25 годин на добу”, – пожартував В. Зеленський, але з дуже серйозним обличчям.

Багато запитань під різними кутами ставили про Міністра внутрішніх справ А. Авакова і розслідування вбивства П. Шеремета. Ще в грудні 2019 року президент був на пресконференції, на якій А. Аваков звітував про розкриття справи та затримання винних. „Справу Шеремета веде міністер Арсен Аваков, він відповідальний за результат. Якщо суд доведе, що люди невинуваті, то будуть нести відповідальність люди, які звинуватили невинуватих людей”, – заявив В. Зеленський.

Президент пообіцяв звільнити міністра у разі провалу справи П. Шеремета, а також самому взяти на себе частину відповідальності.

В. Зеленський фактично знівелював свою виборчу обіцянку, що працюватиме тільки одну каденцію президента. „Я йду на один термін, як казав. Але якщо буде велика підтримка народу України, я зможу про це подумати”, – сказав він, заявивши, що для виконання всього переліку обіцянок одного терміну може не вистачити.

На критику про вплив олігархів В. Зеленський сказав: „Вони не можуть на мене натиснути. Хто я такий – стратегія чи випадковість?”.

У відповідях В. Зеленського щодо П. Порошенка відчувалось, що морально він ніби ще досі змагається на виборах з експрезидентом. Спочатку він розповів, що покарання П. Порошенкові за всі його дії ще попереду. У цьому світлі він згадав оприлюднені день раніше записи розмови колишнього Віце-президента США Джо Байдена та П. Порошенка, на яких американці вимагали відставки генпрокурора.

Цю інформацію раніше коменту-

вав Дж. Байден. Він визнавав вимогу звільнити експрокурора Віктора Шокіна, але цю тему знову „вкинули” в інформаційний простір. „Це не останній дзвінок, який побачать українці. Реагувати повинна прокуратура”, – заявив В. Зеленський.

П. Порошенко також виринув у В. Зеленського під час довгої перепалки з журналісткою каналу Віктора Медведчука „NewsOne”, яка порівнювала двох президентів. Журналістка сказала про невиконані обіцянки, а В. Зеленський натякав на походження грошей власників телеканалу. „Ваш канал можна дивитись, але не слухати”, – натякав він на зміст телеканалу. Журналістка далі тиснула: „Чим ви відрізняєтесь від Порошенка?”. „Я всім відрізняюсь від Порошенка. Я порядна людина, яка хворіє цією країною. Хоча не так гарно спілкуюсь українською мовою, як Порошенко”, – доводив В. Зеленський. Він згадав про П. Порошенка і після запитання про відпочинок в Омані у січні цього року. Журналісти провели аналогію з приватним відпочинком П. Порошенка на Мальдівських островах.

„В мене є сім'я, жива сім'я, і діти полетіли в Оман на відпочинок, мають право на це”, – пояснив президент. Він купив квиток і полетів до родини на три ночі. „Не інк гніто, а з квитком”, – пояснив він різницю своєї візити з Мальдівами П. Порошенка.

Під кінець пресконференції В. Зеленський прокоментував корупційний скандал навколо А. Єрмака. Його брат проводив зустрічі, на яких начебто обговорювалось влаштування потрібних людей на державні посади. В. Зеленський сказав, що довіряє А. Єрмакові.

Останній жарт стосувався журналістки видання „Шарій.нет” скандального блогера Анатолія Шарія.

Президент спеціально перебив свою речницю Ю. Мендель, щоб дати можливість поставити запитання від цього видання про акції проти президента, але відповідати на нього не захотів.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуюмо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unamember.com

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Ліцензований продавець
страхування життя
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 480-207-7070
e-mail: eugenemaria1968@gmail.com

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Завершився Всеукраїнський конкурс „Стежками Каменяра”

Валентина Шемчук

КИЇВ. – На третє щорічне змагання Всеукраїнського літературно-мистецького конкурсу „Стежками Каменяра”, проведене Міжнародним фондом ім. Івана Франка, Міністерством освіти і науки України, „Львівським товариством” у Києві та Львівським національним університетом ім. Івана Франка, було надіслано з усіх областей

України 1,425 учнівських робіт у номінаціях „Поезія”, „Проза”, „Драматургія” та „Найкраща ілюстрація до твору Івана Франка” у двох вікових категоріях 6-11 і 12-16 років. 23 квітня було оголошено підсумки конкурсу.

У кожній номінації цьогорічного конкурсу було нагороджено по три учасники у двох вікових категоріях, троє учнів – спеціальними відзнаками від онука Каменяра Роланда Франка. До складу журі ввійшли знані українські та закордонні майстри слова і сцени, художники й мистецтвознавці, професори й викладачі вищих шкіл, музейники й франкознавці.

Організатори 4 травня листами привітали переможців. Серед них були полтавчанки у номінації „Драматургія” десятикласниці Семенівського навчально-виховного комплексу ім. Миколи Хорунжого Тетяна Пасько, відзначена за патріотичну п'єсу на чотири дії „Головне – вірити!”, та учениця 6-ої класи Софія Шатило, яка представила п'єсу на три дії „Подарунок”.

Цього навчального року Т. Пасько посіла друге місце з дитячою казкою „Лютик у країні брехунів” в обласному змаганні та в XIX Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості „Об'єднаймося ж, брати мої!” у номінації „Література” з жанровою тріадою, присвяченою громадському діячеві Володимирові Куцоволу – щирому другу талановитих дітей.

Т. Пасько та С. Шатило зростила їхній творчий наставник – учителька української мови і літератури Семенівської школи Зоя Заложчик.

Полтавці (зліва:) Зоя Заложчик, Тетяна Пасько і Володимир Куцовол у шкільній бібліотеці. (Фото: Яна Каспир)

Виставки під час карантини

Учасник виставки дитячого малюнку Роман Самусь з Сум. (Фото: Сумський обласний центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю)

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Віртуальні виставки під час карантини влаштували приватна картинна галерея „Єлисаветград” та обласний художній музей. Музей підготував виставки до дня Чорнобильської трагедії, „Шумлять степи безкраї” й „Букет” про здобутки світового мистецтва. „Єлисаветград” проводить виставки дитячого малюнку „Досить чекати, давайте малювати!”.

Власник галереї Микола Цуканов повідомив: „З початку карантини в онлайн-виставці дитячого малюнку взяли участь понад 400 дітей з різних куточків України, які представили близько 2,500 малюнків. У онлайн-виставці художників „Творчість проти вірусу” свої роботи показали 42 майстри з Польщі, Білорусі, Італії, Франції, Латвії”.

Коронавірус...

(Закінчення зі стор. 7)

Вони взялися змінювати те, що вже давно усталилося в мові, а ось там, де годилося б намітити свої шляхи, виявили залежність від чужих підходів, які йдуть у розріз із засадами українського правопису.

Словники української мови не встигають за плином часу. Назви схожого на корону збудника хвороб людей, вони ще не містять. То який же вихід? Невже в тому, аби бездумно повторювати, запроваджувати в життя щось російське чи англійське (слідом за московськими надхненнями мавпування)?

Народна мудрість учить: „Людей слухай, а свій розум май”. Отже, доцільним видається спершу обговорити різне бачення, зважити всі „за” та „проти” й уже після цього визначитися з переданням на письмі. Тому висновок очевидний: потрібно не сліпо наслідувати чужі (насамперед англійські) зразки, а дотримуватися власних засад, сприяти їх утвердженню. Тільки так можна зберегти самотність.

Віктор Радіонов, мовознавець з Києва.

Пластуни допомагають прикарпатцям

Дмитро Жмайло

Центр волонтерських ініціатив, створений командою Української волонтерської служби, спільно з київським Пластом організували чергове передання засобів індивідуального захисту (захисні комплекти – костюми та маски і захисні екрани) для потреб медиків Івано-Франківщини. Цього разу передали 300 захисних костюмів та 120 екранів.

Це вже третє передання засобів індивідуального захисту для потреб Івано-Франківщини. Всього за час карантини центр передав допомоги медикам та поліцаям Прикарпаття на суму 275,500 грн. Всього передано вже 1,832 комплекти індивідуального захисту, 250 респіраторів, 120 захисних екранів, 20 пар захисних окулярів, а також 300 продуктивних наборів для малозабезпечених прикарпатців.

Захисні екрани були виготовлені волонтерами Київської станиці Пласту в рамках спеціального проєкту.

Керівник київського Пласту Іван Брацун, член Центру волонтерських ініціатив, розповів: „Київ-

ська станиця Пласту, яку я очолюю, на початку карантини започаткувала ініціативу „You will see”, в рамках якої, завдяки пожертвам небайдужих українців, наші добровольці виготовляють захисні екрани для медиків. Допомога Прикарпаттю залишається критичною, адже рівень смертності тут досі високий, є інфіковані медичні працівники”.

Безпосередньо передавали засоби індивідуального захисту в Івано-Франківську представник Центру волонтерських ініціатив Олександр Ярошук та керівник Івано-Франківського Пласту Назарій Лугарев.

„Пластовий закон говорить про те, що пластун має допомагати іншим. Сьогодні ж допомоги потребує як наша держава, так і кожен медичний працівник, який бореться з новим вірусом. Тому ми не могли залишитись осторонь. Радіємо співпраці з Центром волонтерських ініціатив – спільними силами ми захищаємо тих, хто щодня бореться за кожного з нас”, – говорить Н. Лугарев.

Дмитро Жмайло, керівник Центру волонтерських ініціатив, Івано-Франківськ.

Офіційний Київ...

(Закінчення зі стор. 3)

„Мова ворожнечі коментаря МЗС Росії не містить навіть натяку на конструктив і ставить під сумнів налаштованість російської сторони до дипломатичного врегулювання. Натомість Україна займає конструктивну позицію у Нормандському форматі та Мінському процесі і прагне дипломатичним шляхом врегулювати конфлікт, вносячи відповідні ініціативи. Останнім свідченням цього є нова делегація України в Тристоронній контактній групі та її конструктивна позиція під час

останнього засідання групи”, – йдеться у заяві МЗС України.

У міністерстві наголошують, що справжньою причиною, яка руйнує співпрацю між двома державами, є „російська збройна агресія проти України, що триває, окупація Росією українських територій та незаконне утримання нею українських громадян”.

МЗС України додало, що „Очікуємо на зміну Росією пропагандистської риторики і перехід до конструктивної взаємодії з метою деокупації окремих районів Донецької та Луганської областей і Криму”.

Радіо Свобода

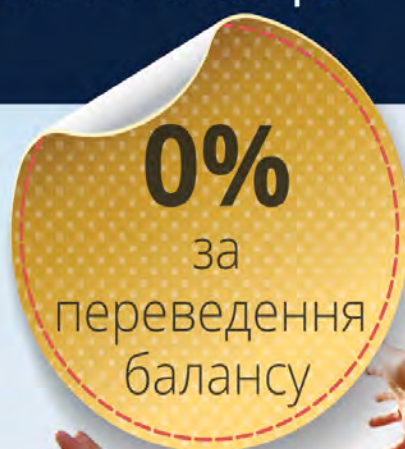
VISA

Переказ балансу

3.99%

APR*
протягом 14 місяців

Коли ви переказуєте існуючий баланс з кредитних карток інших фінансових установ на свою Selfreliance Visa® у період з 1-го червня 2020 р. по 31 серпня 2020 р.

Selfreliance VISA® кредитні картки

Preferred Rate

Save on interest and pay off your balance faster!

Cash Back

Earn cash as you shop!

Classic

Building credit history has never been easier!

Platinum Rewards

Because life should be rewarding!

Балансуй з легкістю!

*APR = Annual Percentage Rate. Visa balances transferred to your Selfreliance Visa® Credit Card from June 1st through August 31, 2020 will receive 3.99% APR for 14 months from date of transfer. Finance charges will begin accruing on date of transfer. After the promotional time frame expires, remaining balance will migrate to the standard APR applicable on Selfreliance VISA® accounts. The current APR is 14.9% for Visa® Classic credit card and 9.9% for Visa® Preferred Rate credit card. All SFCU loan programs rates and terms are subject to change at any time without notice. For further information, please call toll free 1.888.222.8571.

Apply Online
Selfreliance.com/balancetransfer

EQUAL OPPORTUNITY LENDER

SELFRELIANCE.COM

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091 586-757-1980
11838 Jos. Campau, Hamtramck, MI 48212 313-366-0055
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322 248-487-0330

973-373-7839
201-795-4061
973-887-2776

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

773-589-0077
847-359-5911
630-307-0079

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108

МИСТЕЦТВО

Різьбярі заснували майстерню

Олександр Вівчарик

ГОРОДИЩЕ, Черкаська область. – Традиції різьбярства центральної України зберігає і примножує творча група „Лябораторія ДМ”, яку створив разом з братами Павлом та Юрієм

Линниками Олександр Скалига. Свого часу він закінчив факультет радіофізики і електроніки Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Та згодом зрозумів, що йому більше до душі різьблення по дереву.

Величний іконостас, над яким майстри працювали два роки.

Різьбяр Олександр Скалига. (Фото: Олександр Вівчарик)

Зараз у його майстерні стоїть великий, аж під стелю, іконостас. Майстри завершують дворічну роботу над ним. Майстри різьблять також меблі, скриньки, сходи. Один замовник попросив зробити дерев'яну скульптуру з обличчям його жінки.

У центральній та східній Україні здавна було розвинуте різьбярство, але зразків народної скульптури збереглося дуже мало.

Завданням творчого колективу є також навчання молоді. До майстрів раз-по-раз приходять нові учні.

Обладнали власний виробничий цех, придбали коштовні верстати, зокрема машину, для якої О. Скалига на комп'ютері пише програму виробу.

Творча лябораторія з Городища успішно розвивається навіть в умовах жорсткої конкурентної боротьби з великими фірмами.

Економічний вплив...

(Закінчення зі стор. 2)

пасажирських перевезень та зменшення обсягів торгівлі товарами у транспортному секторі передбачається скорочення обсягів надання послуг на 14.3 відс. порівняно з 2019 роком. Роздрібна торгівля також зазнає сильного негативного впливу через карантинні обмеження та падіння попиту, який обернеться зниженням її обсягів на 8 відс. Незважаючи на те, що експорт став істотно знизиться, вплив пандемії на промисловість в цілому в Україні буде відносно меншим: її падіння становитиме лише 5 відс.

- Немає загроз для рахунку поточних операцій – імпорт знижується більшою мірою, ніж експорт: у 2020 році імпорт в Україну знизиться на 12.7 відс., а експорт – на 7.6 відс. Це дозволить зберегти дефіцит рахунку поточних операцій стабільним на рівні -0.3 відс. ВВП за базовим сценарієм. За песимістичним сценарієм, баянс рахунку поточних операцій був би навіть додатним у розмірі 2.1 відс. ВВП через сильніше падіння імпорту. Отже, для рахунку поточних операцій України не виникає загроз навіть при скороченні грошових переказів з-за кордону. Важливим фактором, що сприяє цьому, є підтримка НБУ гнучкого обмінного курсу.

- Макроекономічна стабілізація у роки перед кризою приносить результати: протягом декількох останніх років Україна доклала багато зусиль, щоб стабілізувати макроекономічну ситуацію в країні. Зараз ці зусилля виплачуються. Через те, що економіка України була в хорошій формі, коли розпочалась пандемія, її вплив буде не настільки сильним, як вплив кризи 2009 року, яка призвела до скорочення ВВП на 15 відс. Також

уряд має простір у своїй політиці для підтримки економіки. Зараз, після того, як було прийнято закони щодо банківського сектору та земельної реформи, має розпочатися нова програма МВФ, яка дозволить стабілізувати державні видатки. Зниження облікової ставки НБУ на два відсоткові пункти сприяє внутрішньому попиту. Це зниження стало можливим завдяки тому, що протягом останніх декількох років вдалося приборкати інфляцію.

* * *

Німецька економічна команда: Німецька економічна команда (GET) консультує уряди України, Білорусі, Молдови, Грузії та Узбекистану щодо розробки процесів реформ економічної політики та сталого розвитку економіки.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) – це провідний український аналітичний центр, який спеціалізується на економічному аналізі та розробці

рекомендацій. ІЕД було засновано у жовтні 1999 року провідними політичними діячами в Україні та Німечкою консультативною групою, організацією-попередницею Німецької економічної команди.

Девід Заха, консультант Німецької економічної команди та провідний автор дослідження; Віталій Кравчук, старший науковий співробітник ІЕД.

Посилання на дослідження: <https://bit.ly/Get052020>.

LONG TERM ANNUITIES

**4.00%*
9 YEAR**

**3.75%*
7 YEAR**

**3.25%*
5 YEAR**

CALL US TODAY!

888-538-2833

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10,
PARSIPPANY, NJ 07054

WWW.UNAINC.ORG

***FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES**

Владиці Василеві...

(Закінчення зі стор. 9)

пройшов у свого святителя Архiepіскопа Костянтина Богачевського, який планував усе на 20 років наперед.

„Яким треба було бути провидцем, – не переставав захоплюватись він, – щоб у рік найбільшої кризи 1933 року, зібрати 50 тис. дол. і купити у Стемфордї посілість у збанкрутілого господаря”. Вартість цієї посілости тепер обчислюється у багато мільйонів. „Працюючи під його керівництвом, я дивувався спочатку, чому одразу після Різдва він пише проповідь на Великдень?” – розповідав далі Владика Василь. – Але коли блаженнішої пам'яті Архiepіскоп Константин помер зимою, а його проповідь виголошували по всіх церквах на свято Паски, так, ніби він живий, я зрозумів, що він не покинув своєї пастви, а продовжує опікуватися нею. І я взяв собі за правило думати і планувати на багато років вперед”.

П'ятнадцять років тому, у видавництві „Свічадо”, у Львові, вийшла книга „Дорога самопосвяти”. Окрім моїх власних матеріалів, інтерв'ю з Владикою Василем, як упорядник я намагалась також зібрати до цієї книги спогади людей, які співпрацювали з ним, а також громадських діячів у діаспорі. Хотілося, в такий спосіб відобразити портрет далекоглядного релігійного політика, мудрого духовного провідника, доброго наставника і вихователя молодії генерації, культурного діяча, щедро го мецената.

В одному із розділів книги колишній редактор журналу „Патріархат” Микола Галів, у нарисі під заголовком „Оглядаючись на пройдену дорогу” описує, як у 1990 році в готелі „Дністер” у Львові вони з владикою ділилися враженнями від переїзду Патріярха Мирослава Любачівського з Риму на Святоюрську гору. Це була надзвичайно радісна подія, участь у якій взяли десятки

тисяч вірян з України і з діаспори. Владика Василь сказав тоді: „Блаженніший Мирослав Іван повинен їхати до Києва і там творити наш центр помісної Церкви, а тут залишити Митрополита Володимира Стернюка”.

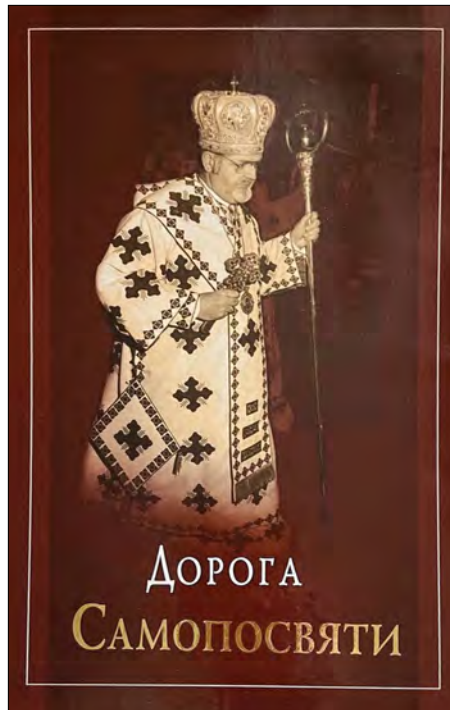
„Це виглядало нереально”, – каже М. Галів. – Тоді у Києві не було ще навіть повноцінної парафії, всі раділи поверненню до Львова, ніхто не думав про осідок у столиці, а Владика Лостен уже задавав тон, що наш Патріярший Центр має бути у Києві. Він говорив про це і на Синоді єпископів і коли патріярхом став його однокурсник Любомир Гузар, якого він дієво підтримував і став найбільшим меценатом Патріяршого Центру у Києві, а Стемфордська Єпархія за часів його очільництва найбільшим фінансовим донором, та і пізніше, ще кілька років поспіль, коли вже перебрав уряд єпархії Владика Павло Хомницький”.

Вміння дивитись і бачити на багато років вперед завжди вирізняло Владика Василя, і саме це стратегічне мислення формувало його, як дуже виразного послідовного релігійного діяча. У багатьох його діяннях знаходимо яскравий слід, впевнену руку.

На початку свого служіння він зібрав і упорядкував матеріали про Патріярха Йосифа Сліпого, щоб передати Президентові Джононі Кенеді перед його зустріччю з Микитою Хрущовим, на підставі яких діаспора домагалася звільнення патріярха із заслання.

В час перебудови в СРСР, Владика Василь заангажував фірму у Вашингтоні, щоб зібрати листи дисидентів до Михайла Горбачова про реабілітацію УГКЦ в Україні. Ця „тека документів”, як каже владика, була за ніч переправлена літаком до папи перед його зустріччю з М. Горбачовим. Міжнародний резонанс у цій справі мав неабиякий вплив, і став підмогою для вірних в Україні.

Під час святкування 1000-ліття Хрещення Русі-України в американській пресі саме з руки ювілейного

Книга „Дорога самопосвяти”.

комітету, який очолював Владика Василь, з'явилося десятки публікацій про українців, про Україну, про яку сотні тисяч людей почули вперше. На головних магістралях висіли рекламні щити, скрізь поширювались плякати.

„Задля того, щоб про нас, про нашу Церкву знали, ми маємо бути присутні скрізь де тільки можемо”, – це було його правилом.

Жодні зустрічі в католицькому світі Америки не відбувалися без нього. Він був членом і очільником комітетів Католицьких Єпископів Америки. Завдяки цьому, як тільки постала Незалежна Україна і почалося відродження церковного життя, зумів отримати від Конгрегації Католицьких Церков велику допомогу на

відбудову духовних інституцій в Україні.

Як і в кожній людини, не все і завжди було гладко. Було, що залишався у меншості, але й тоді продовжував діяти. Вміння абстрагуватись від критики чи навіть від образ у його сторону, і продовжувати працювати, бо справа важливіша, аніж власні амбіції, характеризує його як людину вільну.

„Хто ті люди, які вказують нам шлях, щоб стати самим собою? Які якості кожного з них надихають нас? Яким чином їхнє життя перебуває у рівновазі? Від чого вони вільні? І для чого? Що вони обирають і чого хочуть?”, – читаю у книзі реколекційних вправ „Духовне зцілення у сучасному світі” авторства Енді Александера, Морін МакКен Волдрен, Лері Гілік, яку я змогла перекласти на українську мову завдяки „школі Владика Лостена”, яку мала честь пройти, і яка вийшла у світ у видавництві „Свічадо” знову ж таки завдяки спонзорській підтримці владики.

Від студента Українського Католицького Університету, який гостював у мене на Свят Вечір минулого року почула, що саме по цій книжці вони проходять свої духовні вправи. Я певна, що багато з тих, хто був „учнем у школі Владика Лостена” може навести приклади і своїх плодів здобутого досвіду у цій школі.

А на питання „Хто ті люди, які вказують нам шлях, щоб стати самим собою?” з впевненістю кажу, що одним з них є Владика Василь.

Заслуги Владика Василя Лостена достойно оцінені українською державою. Він нагороджений Орденом Княгині Ольги та багатьма іншими відзнаками.

Доля і недоля...

(Закінчення зі стор. 6)

головні сили армії УНР.

На посаді командувача генерал О. Греків затримався недовго. У війську та суспільстві почались розмови про те, що він мусить стати на чолі української держави. Це непокоїло С. Петлюру, який звільнив генерала з української армії.

О. Греків виїхав до Західньо-Української Народної Республіки (ЗУНР) та оселився у Станіславі. Наступна славна сторінка військової біографії О. Грекова – наступальна операція Української Галицької Армії у період українсько-польської війни 1918-1919 років з метою розгрому угруповань противника у районі Чорткова і визволення всієї території ЗУНР.

Генерал здійснив відомий Чортківський наступ, коли галичани, по суті, на одних багнетах прорвалися аж до Львова.

Проте в липні 1919 року генерал О. Греков мусів остаточно залишити українську армію та військову службу загалом. Всього він відслужив 22 роки й вписав до української історії кілька яскравих сторінок.

З УГА О. Греків подався до Відня, де став відігравати одну зі значних ролей у середовищі української еміграції.

Матеріальне становище генерала на еміграції було не найкращим, він

був безробітним, аж доки не влаштувався продавцем книжкового складу, що належав Товариству розповсюдження політико-економічних знань.

Напередодні закінчення Другої світової війни, побоюючись радянської влади, О. Греків прийняв австрійське громадянство. Це позбавило радянських органів державної безпеки можливості заарештувати його на законних підставах, тому колишнього генерала восени 1948 року просто викрали й відправили до Києва, до Лук'янівської в'язниці. За постановою Особливої наради при Міністрі державної безпеки СРСР від 6 липня 1949 року генерал мусів 25 років відбутися у виправно-трудовах таборах. 23 липня того ж року його було відправлено до Озерного табору. Почався останній бій 74-літнього генерала – бій за життя.

До справи підключилося австрійське посольство, яке взялося домагатися повернення О. Грекова.

Врешті-решт генерал О. Греків підпав під масове звільнення і у грудні 1956 року він повернувся до Галичини. За переказами відомого історика Тараса Гунчака, він кілька разів зустрічався з О. Грековим у 1957 році у Відні. Це остання з відомих звісток про О. Грекова. Помер він у Відні 2 грудня 1958 року.

Генадій Іванущенко, директор Державного архіву Сумської області, Суми.

Жінка-Українка шукає роботу по догляду за людьми похилого віку з проживанням. Має великий досвід у такій роботі.
Тел.: 908-937-7219 Наталя

Старший віком чоловік, самотній, громадянин Америки, пошукує жінку-господиню до поміччї в домашньому господарстві та до співжиття. Якщо не буде відповіді, прошу залишити вістку на телефоні.
Тел.: 919-233-4593 Роман.

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

Потрібна жінка по догляду 6-місячної дитини. Також потрібно купувати, варити, прибирати невелику квартиру, прати, тощо. Бажане знання іспанської, української, англійської мов. Праця від червня. Гарна околиця Battery Park.
Тел.: 631-807-4992 Анна

DNIPRO LLC.

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

СПОМИН

Згадуючи Романа Маца, патріота України

Олександр Панченко

Я був дуже засмучений вісткою від своєї приятельки на Фейсбук Мотрі Мац: „6 квітня пішов з життя наш коханий тато Роман Мац. Нашому горю немає розради.”

Далі вона подала: „Він народився 26 квітня 1932 року в українському селі Молодич, служив в Українській Повстанській Армії, в 1948 році йому вдалося втекти до табору переселенців у Німеччині, в 1950 емігрував до Сполучених Штатів Америки і відбув службу в Армії США. Наш тато закінчив Колумбійський університет у Нью-Йорку, де здобув ступінь з музикознавства. Пізніше він навчався в аспірантурі Нью-Йоркського університету, де темою його дослідження було порівняння класичної музики з російською літературою. В 1968 році він одружився з нашою мамою Анною Мац (уродженою Федак), роз-

почав свій бізнес і заснував фірму RDM Enterprises, яка виготовляла частини для струнних інструментів.

Наш тато палко любив свою рідну Україну, підтримував багато ініціатив задля її процвітання та був меценатом Української спілки композиторів. Свої спогади про втечу від комунізму він опублікував у книжці „The Winding Path to Freedom”, яка була опублікована англійською, українською і російською мовами. Через обставини, що ми не можемо контролювати в зв'язку зі світовою епідемією, поминальна служба відбудеться дещо пізніше. Наш тато завжди буде у наших серцях. Наша любов до нього нескінченна. Вічна пам'ять!”

Я знав особисто св. п. Р. Маца з добрий десяток років, раніше він частенько телефонував до мене, в полтавське місто Лохвицю. У 2008 році у передмові до моєї книги „Мала енциклопедія Лохвиччини” він

писав: „У 1940 році команда НКВД покликала мого батька до Любачева і наказала йому палити церкви і проводити антирелігійну пропаганду. Очевидно, він на це не погодився, за що був сильно побитий, і від цього за кілька місяців помер. Зимою 1943 року гестапо оточило нашу хату, вигнали мене босого на сніг, стріляли з револьверів мені під ноги і, сміючись, кричали: „Танцюй!”. Це лише декілька заподіяних кривд, які змусили мене добровільно включитись в ряди ОУН і УПА і боротись проти всіх вищевказаних ворогів”.

Відразу по отриманні моєї книги Р. Мац написав мені: „Це колосальна праця. Я собі можу тільки уявити скільки Ви стратили часу і енергії, щоб то все зібрати і уложити у книжку”...

В свою чергу у квітні 2012 року, напередодні 80-річчя Р. Маца, я написав про нього допис „Роман Мац – вояк УПА зі скрипкою в руках”, який було опубліковано у багатьох виданнях в Україні та на чужині, де розповів про його діяльність: „Протягом кількох останніх років було видано кілька книг його споминів. Це, власне, чотири видання, які вийшли друком у Дрогобичі, Львові та США, з добре документованими та ілюстрованими свідченнями фрагментів з історії національно-визвольної боротьби 1940-1950-их років. У самій Америці він часто запрошуваний на літературні вечори, де читає уривки, багато разів виступав у бібліотеках, мав годину інтерв'ю на одній із поважних радіостанцій США, що буває доволі рідко, коли йдеться про

Роман Мац в Українській Повстанській Армії.

визвольну боротьбу в Україні. Одне із видань Р. Маца побачило світ російською мовою, що, як мені видається, важливо для російськомовної частини населення в Україні, на Кубані, в Криму, Далекому Сході та Тюмені, де замешкало чимало вихідців із наших теренів, які мало знають про правдиву українську історію й особливо про діяльність ОУН та УПА”.

У 2005 році Р. Мац писав: „Биття себе під вечір в груди, що можна було зробити за цілий день щось більше і краще, це, безперечно, запорука прогресу, але з точки зору з-за межі України, сьогодні не слід бити себе в груди, а повсякчас, від ранку до ночі, працювати на благо свого народу”. Таким було життєве кредо Р. Маца, українського патріота, мецената й людини. Вічна йому пам'ять!

Лохвиця, Полтавська область

Роман Мац з родиною.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях**ДАНИЛО БУЗЕТА** – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

У глибокому смутку повідомляємо,
що 21 травня 2020 року, на 93-му році життя, відійшов
у вічність наш найдорожчий Батько і Дідусь (Дусьо)

св. п.

інж. Зенон Любомир Салевич

з Тернополя, Тернопільська обл., Україна.

Горем прибиті:

донька: Уляна Салевич

син з дружиною: Александер і Ксеня Салевич

внучки: Анна і Софія Салевич

Похорон (з військовими почестями) відбувся 23 травня 2020 року
на цвинтарі Crest Haven Memorial Park, Clifton, NJ, де його поховано
біля його найдорожчої дружини Віри (з дому Німилевич). Повний
некролог можна знайти на www.allwoodfuneralhome.com.

Вічна пам'ять!

VARSHAVSKY MONUMENTS

862-812-7086

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту

Індивідуальний дизайн

Гравірування на граніті

Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.comweb site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

***ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.***

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:
32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.50% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 3/18/2020.